

ПОЛИТИКИ

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
856
25. V 1968.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

НАЈ! НАЈ! НАЈ!

Пету нашу петицу и часовник с угравираном посветом добио је учитељ **Стеван Станишић**. О њему је његова ученица **Милица Катунцац, III-1** Осн. школе „Светозар Марковић“ из Београда, написала:

„Мојем учитељу је име Станишић Стеван. Сви учитељи и учитељице су добри, али мој је најбољи. Све нас девојчице и дечаке подједнако волити, пази и о свима нама се брине. У разреду имамо девојчицу и дечака који су сиромашни. Кад је дошла зима, он је у свом разговору са нама споменуо да би требало да се побринемо за нашег друга и другарицу, јер је зима, а они немају ни џемпера ни капута. Схватили смо шта учитељ жели. Сакупили смо неколико хиљада динара и купили нашем другу и другарици јакне са крзном. Мојем учитељу су очи сијале од среће кад је видео да његов ученик не иде више по зими у кошуљи и танком пуловеру. Из тог фонда купили смо и пакетиће сиромашним ученицима за Нову годину. За Нову годину смо такође у разреду уз помоћ учитеља окитили велику јелку. Мама су спремиле пуно колача, сендвича и сока. Најбоље колаче спремила је бака и мама нашег друга Јовановић Живка. Било нам је лепо. Као на некој веселој свадби. Учитељ је стајао узад и срећно нас гледао. Две хиљаде динара што смо скупили за његов рођен-

дан дао је у фонд за сиромашне ученике. Сада имамо у фонду шест хиљада динара.

Понекад се догоди да смо немирни и непослушни. Узалуд нас учитељ тада опомиње, а кад нам постави неко питање а ми не знамо, учитељ нам тада за казну упише јединице у дневник. Други дан кад дођемо у школу и кад почне настава, прво затражи гумицу узме дневник и све јединице које нам је уписао кад смо били непослушни избрише. Кад нам учитељ брише јединице, онда сви мирно седимо. Све очи су упрте у њега и сви му на његовој доброти захваљујемо очима и ћутањем.

Ја сам посебно по природи брбљива и немирна. Седим у првој клупи испред учитељевог стола, тако да му је лакше да пази на мене, да ме чујне за косу или чвркне мало по глави кад не слушам. Једног дана учитељ нам је причао шта се све од дрвета прави. Мени је нешто било смешно па сам се за време наставе гласно насмејала. Учитељ ме је због тога ударио мало по глави. Тај ударац ме није болео, јер је учитељева рука ипак нежна и блага, али било ми

је криво што ми се другарица с којом седим у клупи слатко, тихо смејала. Други дан за време наставе учитељ ми је пришао иза леђа и тамо где ме је јуче мало ударио погладио ме је и помазио неколико пута по коси. Ја сам тада од среће расла и испод ока гледала моју другарицу која се уозбиљила и ћутала.

Интересује се за сваког ученика шта жели да буде кад порасте, док мој тата до данас није ни питао за мене, како учим, како савлађујем школско градиво које је опширно и понекад доста тешко.

Мој тата се никад није интересовао за мене, никад ми није пришао, никад ми није купио бомбоне, никад ме није пољубио, погладио и помазио по коси

као мој учитељ. Мени су неколико пута задрхтале ноге испод клупе кад је моја мама дошла код учитеља да пита за мене. Учитељ се никад није пожалио мојој мами да сам немирна, већ јој је увек казао да сам добра девојка и ја знам да нисам добра. Ето, зато је мој учитељ најбољи човек и учитељ, јер се он о свима нама брине, а нарочито о нашем знању, нашем успеху и за нашу белу будућност.

Уколико моје писмо не може доћи у обзир за награду с обзиром да сам још мала и да нисам способна да опишем сву доброту и бригу мог учитеља, иако бих ја желела да баш мој учитељ добије велику награду, онда молим уредништво „Политикиног Забавника“ да пише о нама и мојем учитељу и без награде.

**ЖИВИ
ВРТ**

РАМААС БОДКАНО
ИЗ ДАКОРА (ИНДИЈА)
ПОСАДИО ЈЕ У УДУВЉЕЊУ
ДЛАНА СЕМЕ ЈЕДНЕ ВРСТЕ
БОСИЉКА И ДРЖАО ЈЕ РУКУ
НЕПОКРЕТНУ **СВЕ ДОК**
ИЗРАСЛА ВИЉИЦА
НИЈЕ ИМАЛА
10 САНТИМЕТРА.

Вероватли ишли не!

УСТА МОСТУ ПРЕКО ВЕЛИКОГ КАНАЛА У АН ХВЕЈУ (КИНА) НАЛАЗИЛА СЕ НЕКАД ПАГОДА. ПРОЋИ КРОЗ ЊУ И ПОМОЛИТИ СЕ, ЗНАЧИЛО ЈЕ, КАКО СЕ ВЕРОВАЛО, ДА СЕ ЗА ТАЈ ДАН ИЗБЕГЛА САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА.

Мљанова гусеница

САШИЈЕ СЕБИ КАПУТ СПОЗИВШИ СВИЛЕНОМ НИТИ КОЈУ ЛУЧИ ДЕЛОВЕ ЧАШИЧНИХ ЛИСТИКА.

МОРСКА ЗВЕЗДА

ИЗ ВОДА ОКО НОВЕ ГВИНЕЈЕ НЕМА КРАКОВЕ И ИЗГЛЕДА КАО ПРЕПУЊЕНО ЈАСТУЧЕ.

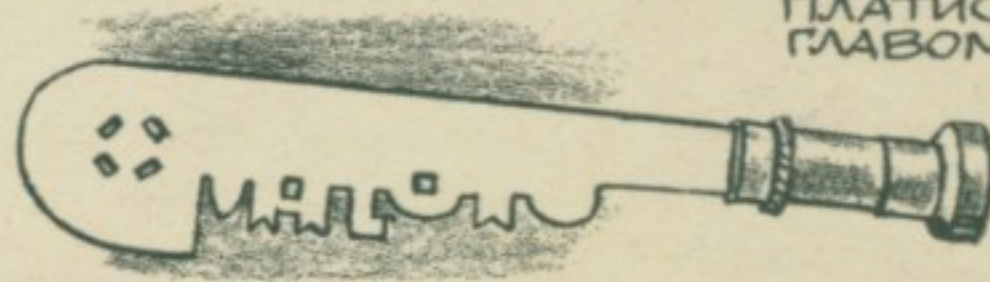

МАПЕРОЗНА НЕВЕСТА

ДАН ВЕНЦИЈА
ПРИНЦЕЗЕ МАРИЈЕ ВИТОРИЈЕ, КОЈА СЕ 30. МАЈА 1876. ГОДИНЕ УДАЛА ЗА ВОЈВОДУ ОД АОСТЕ, БИО ЈЕ ПУН НЕСРЕЋА: ЊЕНА СОВАРИЦА СЕ ОБЕСИЛА, ЧУВАР ДВОРСКЕ КАПИЈЕ ПРЕРЕ- ЗАО СЕБИ ГРАД, ПУКОВНИК КОЈИ ЈЕ ВОДИО СВАДБЕНУ ПОВОРКУ УМРО ЈЕ ОД СУНЧАНИЦЕ, АСУ- ТАНТ ЊЕНОГ СВЕКРА - КРАЉА - ПАО ЈЕ С КОЊА И ПОГИНУО, А МЛАДОЖЕЊИН СВЕДОК СЕ УБИО ИЗ ПИШТОЛА.

СКИПТАР

КРАЉА АФРИЧКОГ ПЛЕМЕНА ЛОАНГО, У СТВАРИ ЈЕДАН ПОНИКЛОВАНИ НОЖ ИЗРЕЗБАРЕНОГ СЕЦИВА СМАТРАН ЈЕ ЗА СВЕТИЊУ И НИЈЕ ДАН ПОДАНИК НИЈЕ СМЕО ДА НА ЊЕМУ ЗАДРЖИ ПОГЛЕД, ЈЕР БИ ТО ПЛАТИО ГЛАЗОМ.

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

1. Чишао сам
2. Чишам...

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

БУРА ЈАКШИЋ, диригент: Сећам се да су ми родитељи причали прве бајке и приче, вероватно исте као што су и други родитељи причали својој деци: о Црвенкапи, Снежани, Ивици и Марици, Успаваној лепотици, Баш-челику. Међутим, право задовољство је почело тек онда кад сам научио да читам и кад сам почео да листам библиотеку свог четири године старијег брата: у почетку „Кожну чарапу“ Фенимора Купера, па низ издања онда врло популарне и заиста добре „Златне књиге“. Затим „Приче из класичне старине“ Густава Шваба, које сам добио на дар у првом разреду гимназије, приче о Прометеју, Херкулу, Хефесту, Посејдону, толико сам волео и толико пута читао да сам ускоро знао напамет читаве делове. И сада верујем да је моје касније познавање античке литературе имало свој солидан основ баш у овим Швабовим причама.

Карл Мај и Жил Верн, као и први стрипови о Флаш Гордону и Фантому прошли су брзо — у то време открио сам чаробну забаву — прављење модела авиона и једрилица. Авијација ме је страшно занимала, хтео сам да будем пилот, па сам просто гутао разну литературу о авионима. Нарочито ми је остала у сећању књига „Ми, шеста екипа“ поручника-пилота Вјекослава Никољачића, који је једноставно, али искрено, топло, младачки спонтано и непосредно умео да исприча живот младих пилота у ваздухопловној школи, њихово другарство и у најтежим тренуцима и пут до самосталног летења. И данас мислим да је штета што наша омладина не познаје ову занимљиву књигу.

Кад сам прочитао „Викторију“ Кнута Хамсуна и „Ингеборг“ Келермана, те романтичне занесене поеме љубави, детињство је већ било прошло — „озбиљно“ сам се заљубио. Било ми је 14 година.

Данас наравно највише читам стручну литературу и дела у вези с мојим позивом. Веома ме занима и новија историјско-политичка литература. Ширеров „Успон и пад Трејбер рајха“ и „Русија у рату 1941—1945“, од Верта. То су дела која често прелиставам. Покушавам да пратим нашу и светску савремену књижевност. Јер времена немам много. Зато сам тек недавно успео да прочитам „Код Хиперборејца“ и „Сеобе“ Црњанског, чији стил и приповедачки начин необично ценим. Од стране литературе управо сам завршио читање „Небеског одреда“ савременог немачког писца Вајскопфа, у коме се описује и анализира животни пут једног од милиона „добрих“ Немаца — од повученог и пристројног дечака до окупаторског војника и саучесника у ратним злочинима.

На својим концертним турнејама читам другу врсту литературе. Поште напорних проба најбоље се одмарам у самоћи хотелске собе читајући хумористичка дела Вудхауза, Ненси Митфорд и Ђерђа Микеша, као и добре криминалне романе: Симеон, Лен Дејтон, Агата Кристи.

Инж. арх. МИЛОРАД
ПАНТОВИЋ:

СИМФОНИЈА ЛИНИЈА И ОБЛИКОВАЊЕ ПРОСТОРА

ПО СЕЋАЊУ РЕПРОДУКОВАН ЈЕДАН ОД ПРОЈЕКТА ЗАМИШЉЕН
И НАЦРТАН ЈОШ У ДЕТИЊСТВУ

Кад сам био мали, све сам гледао кроз слике. Некако ми је то било најлакше. Кад сам нешто учио на памет или читао, у мојој глави су се ређале најразноврсније композиције. Соба у којој сам живео била је сва исцртана. И данас се сећам шта сам цртао: Краљевића Марка, цара Душана, бој на Косову... Све сам претварао у слике. Нисам био

много вредан ђак, нисам волео да „бубам“, како се то каже.

Размишљао сам. Ту ми је много помогао отац који је био необично радан. Ех, каква је то човек био: медицину је завршио пре времена! Био је хирург. Знао је много ствари и много је читао. Причао ми је о Његошу, Микеланђелу, Аја Софији и њеној куполи. Нисам ни сањао да ћу пројектовати већу куполу него што је та на Аја Софији. Све три хале Београдског сајма, које сам пројектовао, представљају светски рекорд по распону. Али, то сада није важно.

Љубав ка градњи осетио сам већ у тим најранијим данима. Правио

сам куће од глине, пешчане тунеле, насеља од најобичнијих дасака. Сећам се да ме је један такав грађевински подухват скупо коштао: ексером сам пробио шаку. Дуго сам после тога морао да цртам левом руком.

Сад знам да сам био и својеглав, тако у ствари родитељи називају децу која истерују своје. Због тога је било батина више него колача. Али, и поред тога, увек сам остајао при своме. Једном сам добио двојку из математике јер нисам израчунао површину заобљене купе по устаљеној формули већ на начин који сам сам пронашао, како ми се учинило разумљиво. После се испоста-

вило да та иста формула важи, али да се не учи у школи.

А мој дечачки архитектонски подвиг! Данима сам седео у соби, глдовао и цртао светску изложбу 2.000 године. Батало сам учење и посветио се пројектовању. Ко зна колико би то трајало да ме родитељи силом нису одвојили од „пројекта“. И данас се врло добро сећам моста, који је био врло сличан ономе који сам пројектовао после толико година на Београдском сајму! Видите, неке мисли из најраније младости поново се враћају да би касније добиле своју пуну снагу и израз.

А КАД БИХ ОПЕТ БИО МАЛИ

Кад се одвојим од цртаћег стола, предавања на факултету, обиласка неког објекта у градњи, или онда кад једноставно себи кажем „Милораде, дај одушка себи“, враћам се детињству. Покушавам да оставим везу с тим најранијим добом сазнавања и временом садашњим — размишљам о њиховој узрочности и повезаности.

И наравно понекад помислим: шта кад бих опет био мали? Шта би се онда десило, каква би мој живот, животни пут изгледао. Шта кад бих опет имао прилике да бирам? У тим дугим, али за мене пријатним тренуцима, замишљао сам себе у најразличитијим ситуацијама, покушавао да будем ово, оно. Али на крају увек мислим: остао бих архитекта. Са свим немирима, тражењима које овај позив носи.

А шта ме је то толико везало за архитектуру? Постоји поред ње толико занимљивих наука, заната.

А можда одговор лежи у древној човековој жељи за градњом. Управо је архитектура одвојила човека од животиње. То је био његов први корак ка човеку.

А када се данас говори о том древној занату, који је у исто време и уметност, каже се да је архитектура реализовање свих досадашњих

човекових искустава. Тајна лежи у томе: како најбоље издвојити та искуства и помоћу технике претворити их у уметност. Сваки архитекта живи у односу мисао, идеја, и њено остваривање, односно реализовање.

Архитекта је визионар, човек који иде испред свога времена. Он види будућност и с њом рачуна.

Архитекта је човек који практичне ствари претвара у уметност.

Архитекта је племенит човек јер решава простор у коме се свакодневно крећемо, у коме живимо и радимо.

Архитектура је поезија, сликарство, музика.

Архитектура је одраз цивилизације.

И на крају рећи ћу вам и ово што ће вас можда разочарати: архитектура је све или ништа! Она не зависи од материјала, она зависи од човека. Верујте, и од глине се могу направити дивне ствари.

И зато, када бих поново био мали, чини ми се да не бих ништа избегао од оног пута који сам већ прешао. Чини ми се да га не бих мењао, јер свака ситница у детињству, ма то био и најтежи и најмучнији доживљај, касније има своје значење.

СЛИКОВНИЦА ЗА ЗВЕРКЕ

Смејали се
коњи врани
Иду дани,
пријатељи
насмејани.

Стара мама
лама
и њено ламче
пошле у варош
да купе
марамче.

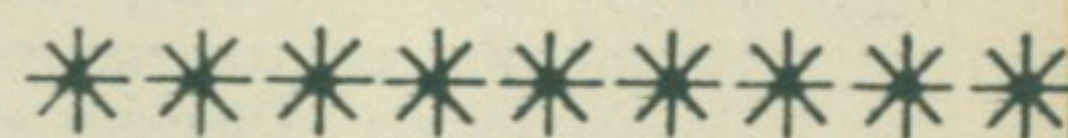
*** Природа ***

Кад се штене разболи од мигрене,
онда фабрике раде у две смене:
да направе пешкире
и главобољу смире . . .

Ко је од кога научио
да се буса у груди?
Људи од мајмуна —
мајмуни од људи?

Глава на сунцу, тело у
води
само медвед спава како
му годи.

ПОЗИВ НА ЦРТАЊЕ

Моле се грађани да 25-ог не ходају по цртанкама, хо-
ћемо да нажемо, по улицама.

Моли се ниша да не раствара боје.

Моле се бојације и кредације да не посустану; треба
нам много креду у боји.

Моле се остали дани да преузму обране на себе, да на
Дан младости не буде облачно.

На тај дан се црта, на улици, под ведрим небом.

Одоздо цртеж — одозго небо.

Моле се девојчице и дечаци да прихвате позив на
цртање.

4 РАТНА РОЂЕНДАНА

Хроничари нису записали где је, како и да ли је друг Тито „прославио“ свој рођендан 1941. године. Јер, ко је тада могао и да мисли на рођендан. Зна се само да се друг Тито почетком маја пребацио из Загреба у Београд и неко време становао у Земуну, а 31. маја се уселио у вилу „Ненадовић“ на Дедињу.

друга Тита звали у рату, примио је руку од својих пратилаца у знак рођенданског честитања. И то је било све. Тако је изгледао први ратни рођендан друга Тита.

ГОДИНА 1943.

Пета офанзива је у јеку. Друг Тито се неколико дана пре 25. маја с најближим сарадницима сместио на обали Црног језера код Жабљака, под Дурмитором. За боравиште је одабрана шума на северној страни језера. Од Жабљака који је дан раније поново бомбардован допирао је мирис паљевине. Претходни дан је био врло тежак. непријатељ је са свих страна надирео ка Дурмитору. Борбе су престале касно увече, али су у рану зору опет оживеле. Још једну ноћ Тито је провео над картом у своме шатору, при слабој светлости лојанице. Пред зору је прилегао, а недуго иза тога устао и по навизи почео да шетка брзим кораком, пушећи лулицу. Његови најближи сарадници су га изненадили. Пришли су му и честитали рођендан. Тито је био узбуђен. Почастио их је цигаретама, а затим су се разишли на извршавање задатака. Тог дана друг Тито је издао и једну по многومه чувену заповест:

Штабу Седме дивизије,

Одмах упутите III далматинску бригаду према Грацу да одбаци непријатеља преко Тихотинга и обезбедите лијеву обалу. На правца који је до сада држала III далматинска пошалеите једну своју бригаду.
25. V 1943. Тито

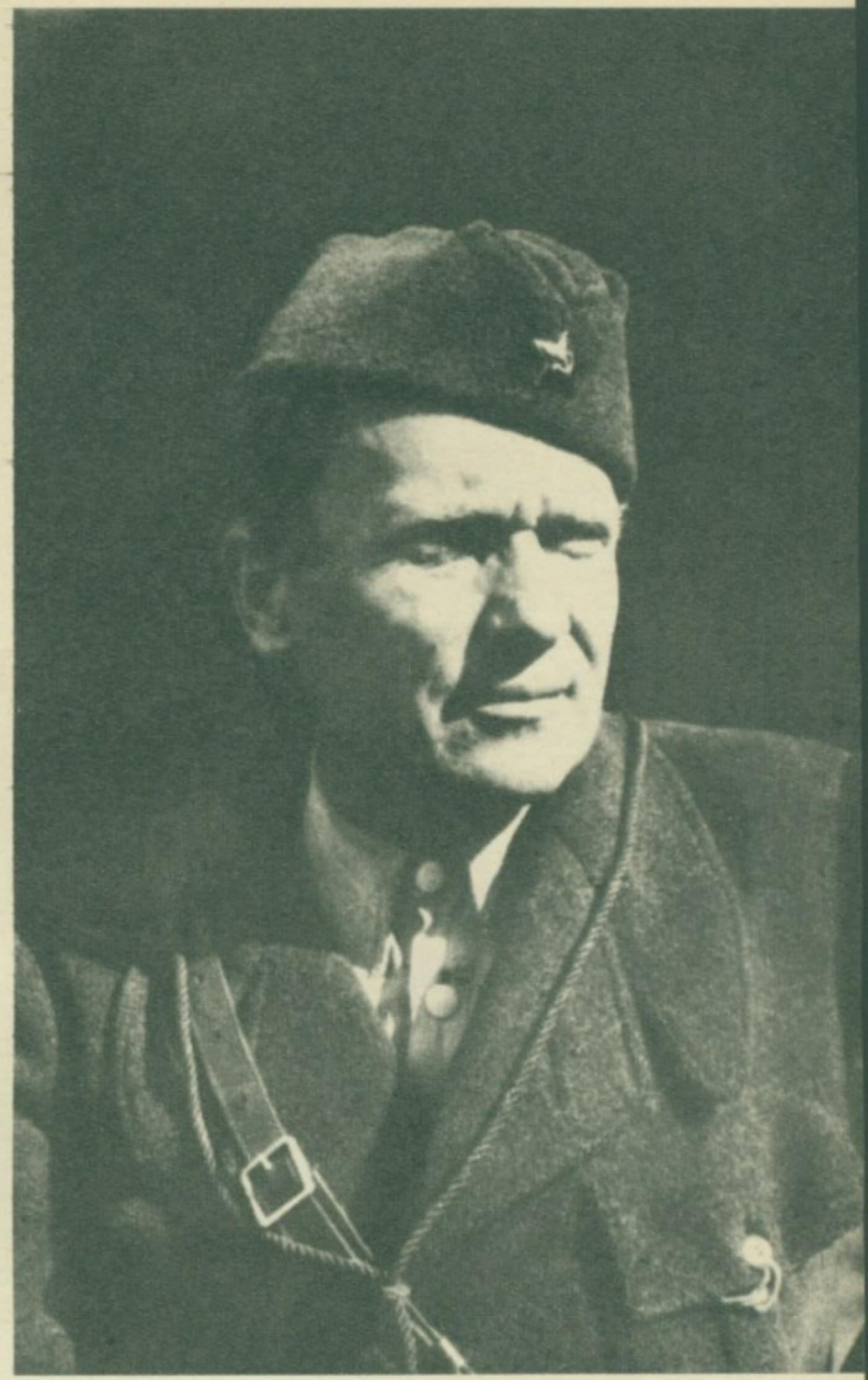
Та бригада била је Четврта пролетерска, а место — Љубин гроб. Неколико дана касније, у најтежим тренуцима борци су одолевајући јуришима послали поруку Централном комитету своје партије и Титу: „Док год будете чули на Љубином гробу пуцање наших пушака, Немци неће проћи. А кад тога не буде, знајте да на њему нема више живих пролетера.“

И Немци нису прошли.

ГОДИНА 1944.

Уочи 25. маја 1944. године Дрвар је свечано изгледао. На улицама пуно света. Уређен је и Дом културе, школске и биоскопске дворане, а омладинске културно-просветне екипе одржавале су последње припреме за сутрашње приредбе. Дрвар се припремао да свечано прослави рођендан друга Тита.

По праскозорју се могло видети да ће дан бити ведар и сунчан. Међутим, осматрач Пратећег батаљона на Градини зачуо је шум авиона. Одмах је о томе известио штаб. Како су се изненада појавила, два извиђачка авиона су се тако и изгубила у правцу Грмеча. Одмах иза њих од Босанског Петровца појавило се шест

„штука“. Телефони су у Дрвару звонили на све стране. Маршал је изишао из пећине и заогрнут шињелом ослушкивао неко време, а затим оценивши о чему је реч командовао:

— К оружју, другови!

У исто време дотрчао је и његов ађутант и саопштио:

— Падобранци!

— Без панике — рекао је друг Тито. — Све ће се добро свршити. Не остаје нам ништа друго него да се боримо. Или ћемо ми уништити њих, или они нас... биле су Маршалове речи, према казивању присутних.

Као што знамо, десант није успео. Хероизам који су испољили борци тог дана био је најбоља рођенданска честитка вољеном команданту.

ГОДИНА 1945.

Свој 53. рођендан друг Тито је прославио у слободној земљи — у Загребу. Био је у кругу својих најближих сарадника. Одговарајући на многобројне честитке, маршал Тито је истицао величину наше борбе и говорио да сада долази нова борба — борба за обнову и изградњу земље.

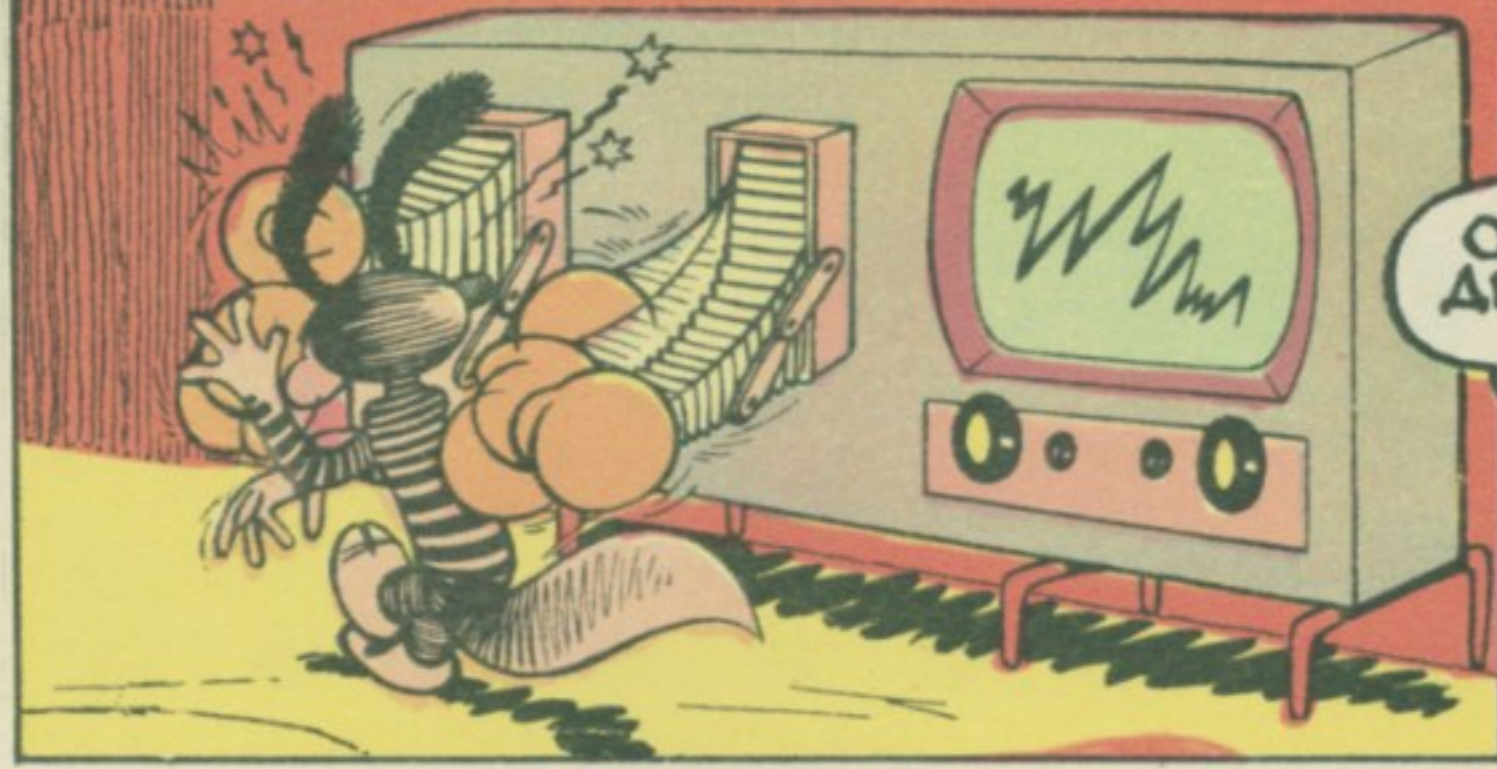
За тај Маршалов рођендан, један од Титових најближих сарадника и сабораца Моша Пијаде написао је: „Кад се лику ванредног војничког руководиоца, лику славног војсковође придружио и све снажније оцртани лик политичког вође, лик изузетног државника који је сигурном руком држао крму судбине наших народа, изградила се између њега и наших народа тако присна и чврста веза каквом раније ниједан наш народ није био везан са својим руководиоцима, а сви наши народи заједно, свакако никада у својој дугој историји... Он је тај који је наше народе научно великој истини да нема никакве, ни најтеже, па ни очајне ситуације из које један народ неће наћи победнички излаз ако је сзе-стан своје части, ако љуби своју слободу, ако је уједињен у спремности на жртве за одбрану своје независности, за остварење своје среће и напретка...“

Богдан Тирнанић

ГРУ-ГРУ, УАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

ГРУ-ГРУ ЈЕ БИО ПОДВРГНУТ ЛЕЧЕЊУ ПОМОЋУ МАШИНЕ КОЈА ЛЕЧИ СВЕ БОЛКЕ...

ОСАМ... ДЕВЕТ... ДЕСЕТ... ГОТОВО! ЗЕМЉАНИН ЈЕ ИЗЛЕЧЕН...

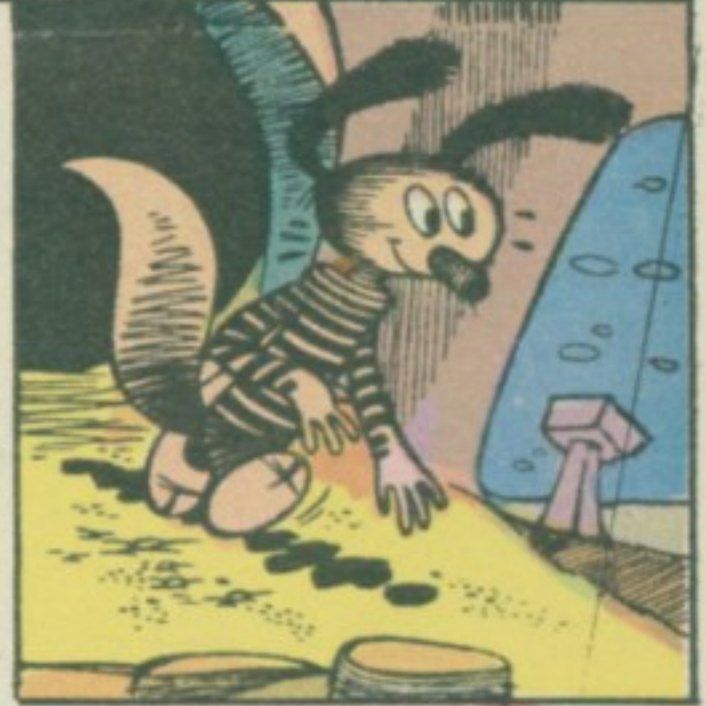

... НАШЕМ ПРИЈАТЕЉУ ПОТРЕБАН ЈЕ ОПОРАВАК! ЧУДНО КАКО СУ ТИ ЗЕМЉАНИ НЕЖНИ!

... И ЗАР ВАМ СЕ НЕ ЧИНИ ЧУДАН ТАЈ ЈЕЗИК КОЈИ СЕ САСТОЈИ САМО ОД ЈЕДНЕ РЕЧИ... "ГРУ-ГРУ!"

ПОСЛЕ ЈЕДНЕ НОКИ ОДМОРА, ГРУ-ГРУ ЈЕ БИЛО ДОЗВОЉЕНО ДА СЕ ПРОШЕТА...

ДОБРОДОШАО У НАШ ПАРК, ПРИЈАТЕЉУ СА ЗЕМЉЕ!

ДА, ДА! МИ ГОВОРИМО!

УА ВЕНЕРИ СЕ ДОГАЂАЈУ СТВАРИ КОЈЕ СУ ЗБУЊИВАЛЕ НАШЕГ ПРИЈАТЕЉА.

ГРУИ, ГРУИ!
ГЛОК ГЛОК

МУЗИКА БАШ НИЈЕ БИЛА МЕЛОДИЧНА, АЛИ СВАКАКО ЗАБАВНА.

ВЕНЕРИЈАНЦИ СУ ВЕОМА ОСЕТЉИВИ. КО СЕ ТО УСУДИО ДА ИМ ПОКВАРИ СВЕЧАНОСТ?

УАПА, ПРОФЕСОР И АЛСИД АНАСТАС НИСУ МОГЛИ НИ ДА НАСЛУТЕ КОЛИКИ СУ БЕС ИЗАЗВАЛИ МЕЂУ ВЕНЕРИЈАНЦИМА.

НАШИ ДЕТЕКТОРИ НАЈАВЉУЈУ ДОЛАЗАК ТРИ ЧУДОВИШТА! ДОЧЕКАЌЕМО ИХ КАКО ЗАСЛУЖУЈУ!

ГРУ-ГРУ!

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

РОЂАЦЕ БАЈО,
ХОЋЕШ ЛИ ДА КУПИШ
МОЈ ПОСЛЕДЊИ
ПРОНАЛАЗАК!

ВРЕДИ
ЛИ
ШТОГОД?

ТОЛИКО ВРЕДИ
ДА ЋЕШ ЧАК И
ТИ МОРАТИ ДА ГА
ПЛАТИШ У ДВЕ
РАТЕ!

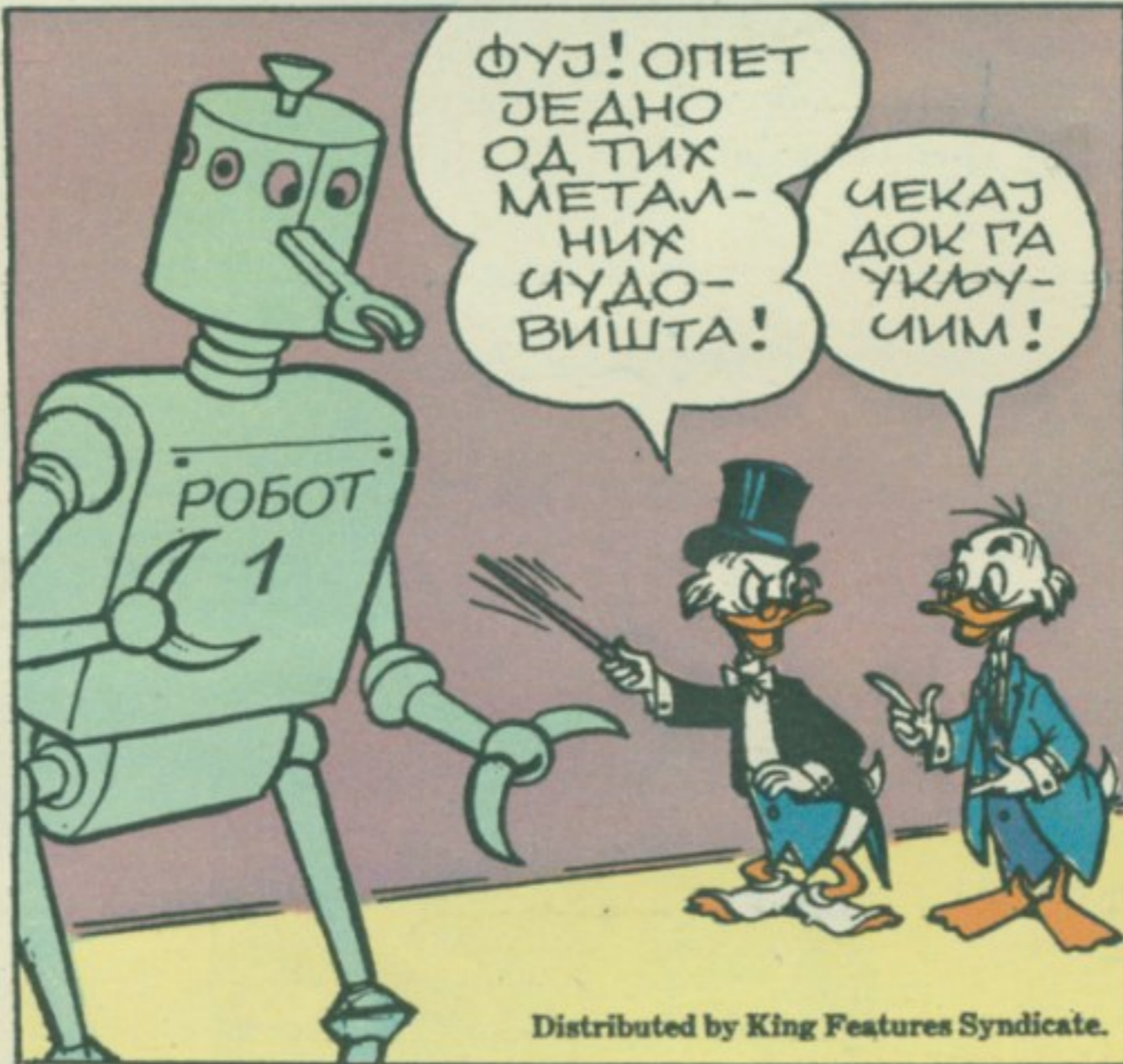

ОНУ ПРВУ ЋЕШ МОРАТИ
ДА ПОЗАЈМИШ ОД МЕНЕ
ДА БИ МИ ИСПЛАТИО
ДРУГУ!

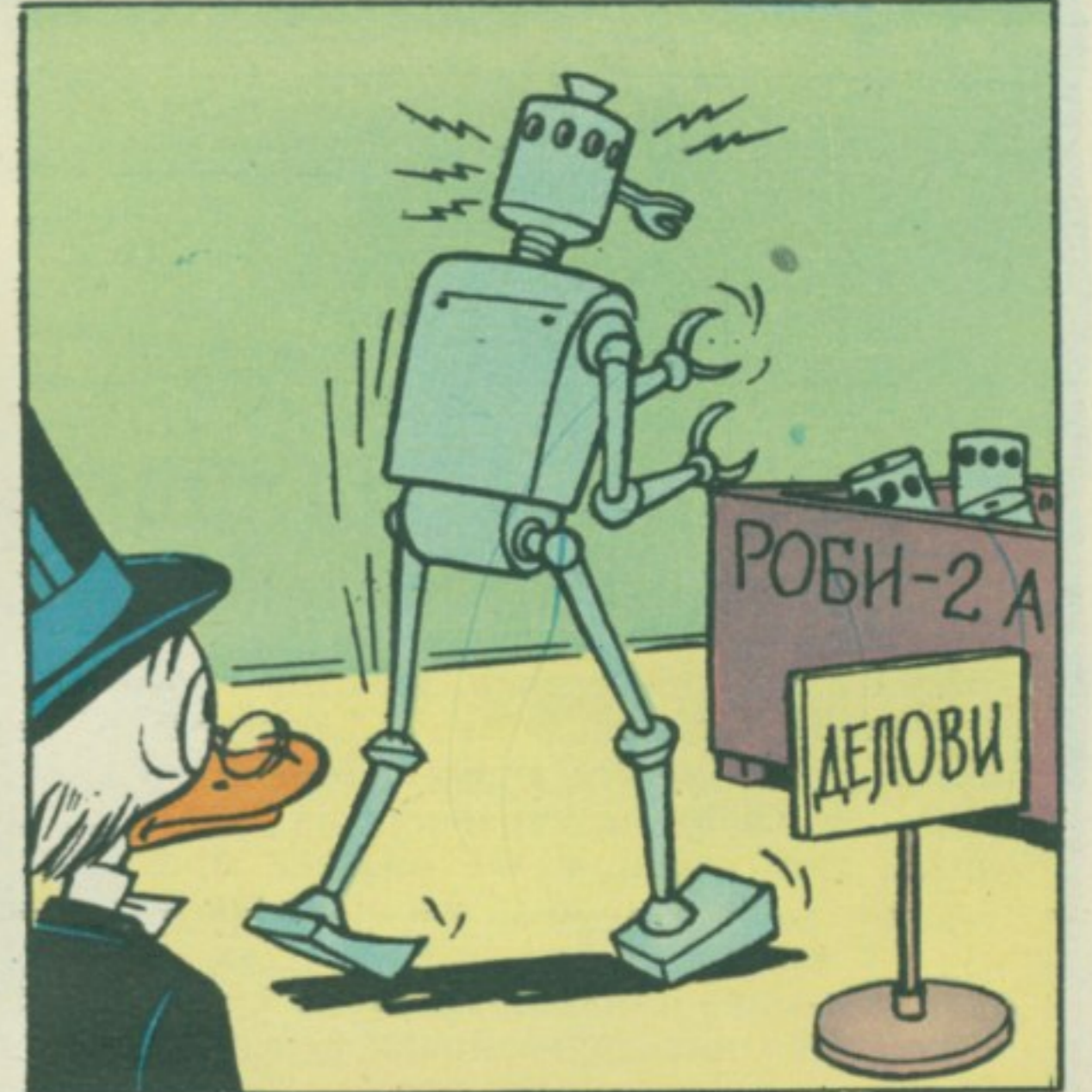

ФУЈ! ОПЕТ
ЈЕДНО
ОД ТИХ
МЕТАЛ-
НИХ
ЧУДО-
ВИШТА!

ЧЕКАЈ
ДОК ГА
УКЛУ-
ЧИМ!

Distributed by King Features Syndicate.

ГЛЕ! ПА ОН
ПРАВИ СЕ-
БИ ПОБРА-
ТИМА!

И БРОЈ 2 ЋЕ
УЧИНИТИ
ТО ИСТО!
ЗА ЈЕДАН
САТ ИМА-
ЋЕМО
ИХ 5000!

ЈЕДНИ СУ
ПРОЈЕКТАНТИ,
ДРУГИ ИНЖЕЊЕ-
РИ, ТРЕЋИ
ТЕХНИЦИАРИ!

АХА! ПРВИ
АУТОМОБИЛ
ВЕЋ СИЛАЗИ
С ТЕКУЋЕ
ТРАКЕ!

РАДЕ .24 ЧАСА
ДНЕВНО, БЕЗ
ПЛАТЕ!

ЗА ГОДИНУ
ДАНА СВИ
ЉУДИ
НА СВЕТУ
ИМАЋЕ
АУТОМОБИЛ!

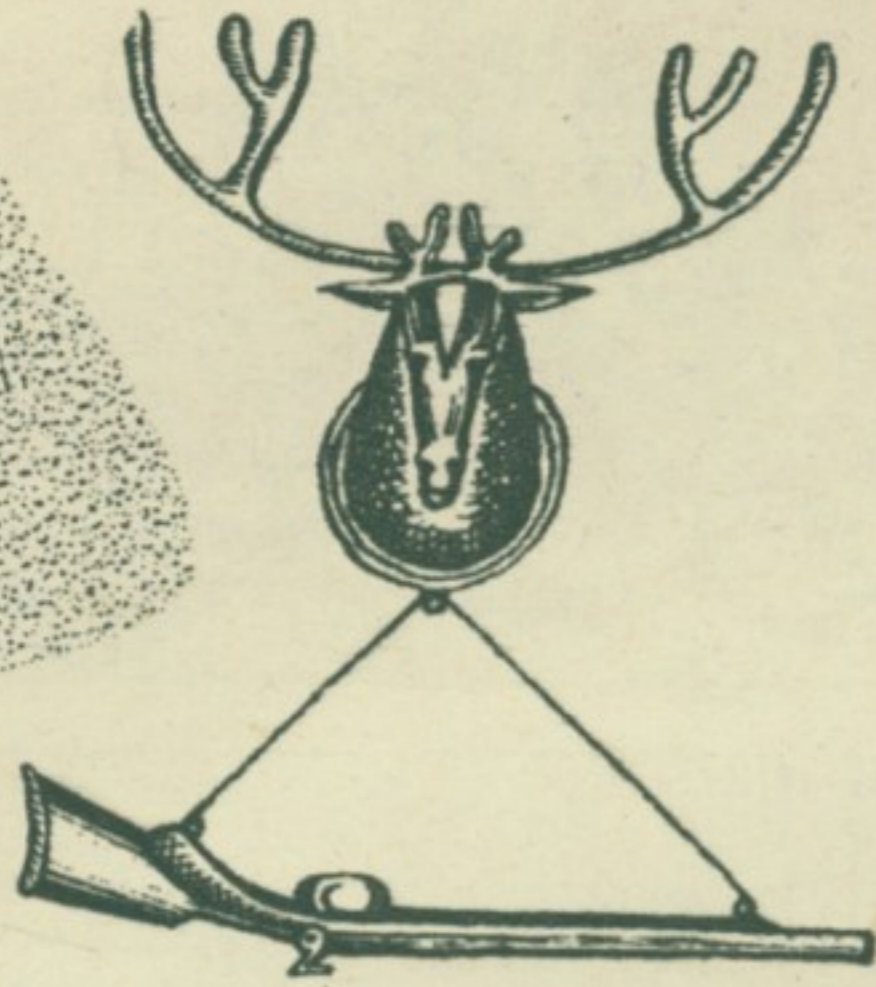
ХМ...?
САМО,
ОНДА СЕ
ПОСТАВЉА
ПИТАЊЕ...

... КО ЋЕ ПОСЛЕ ТОГА
ДА КУПУЈЕ АУТО-
МОБИЛЕ?

МОЗАИК

БИЧ НОВОГ ЗЕЛАНДА

Понос европских националних паркова и резервата — јелене на Новом Зеланду сматрају за веома штетне животиње. Као зечеве у Аустралији, јелене су на острво донели досељеници с континента. Али, док се од зечева фармери могу заштитити подизањем ограда против јелена ограда ништа не помажу. Од 1930. године до данас убијено је већ 3 милиона јелена па ипак њихов број и даље расте. Можда би их требало извозити у Европу?

ЗЕЧЕВИ ПОЈЕЛИ ОСТРВО

Острво Макуори лежи на „граници“ Тихог и Индијског океана. Аустралијске власти населиле су на њему зечеве да би жртве евентуалних бродолома имале чиме да се прехране. Животиње су се толико брзо размножиле да су појеле готово сву траву. Кише су падале на оголелу земљу и полако је спирале. Острво је из године у годину све мање и све ниже. Ако се ништа не предузме, тврде научници, кроз педесет година од острва неће остати ни трага.

МРАВИ — ВАТРОГАСЦИ

Пожар! Француски природњак Комб ста вио је у мравињак упаљену свећу.

Мрави су одмах дали знак за узбуну. Становници мравињака излетели су напоље и стали да гасе пламен. Мрави су окружили свећу и управили на њу, као прави ватрогасци, танке млазеве мравље киселине. Није прошло ни неколико минута а пожар је био угашен. Два, очигледно најхрабрија, мрва који су задобили опекотине други мрави су узели на руке... опростите, на ноге, и унели у мравињак.

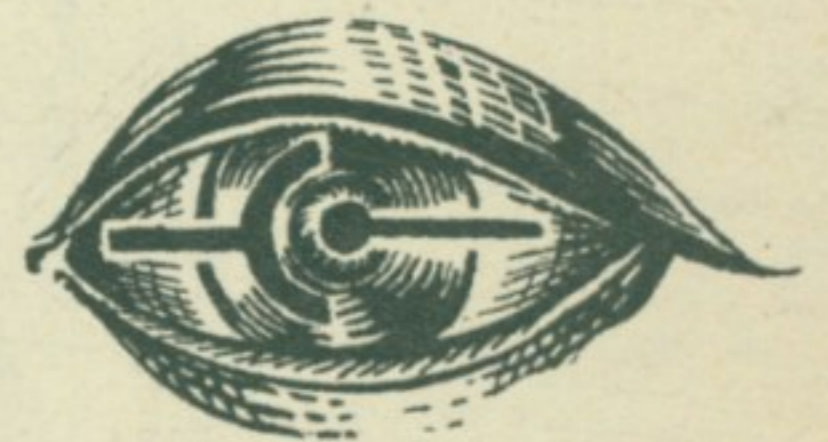
МЕСЕЧИНА У ЗООЛОШКОМ ВРТУ

Можда ће ускоро лондонски зоолошки врт постати омиљено место за састанке заљубљених. Најиме, управа врта одлучила је да у једном његовом делу уведе „месечину“, тј. да створи вештачку ноћ обасјану вештачком месечином да би посетиоци могли да посматрају и ноћне животиње које не подносе дневну светлост и због тога преко дана спавају.

СЕЛЕН И ВИД

Читав развој и усавршавање фото-елемената везани су за метал селен. Али, шведски научници су утврдили да селен не игра одлучујућу улогу само код „вештачког ока“, већ да је његово присуство веома важно и за „живе“ очи. Од количине селена у мрежњачи зависи оштрина вида. У мрежњачи полуслепог заморчета налази се свега 0,001 процента селена, док га у мрежњачи оштровидог јелена има сто пута више.

ШОЉУ ЧАЈА ЦЕНТЛМЕНУ!

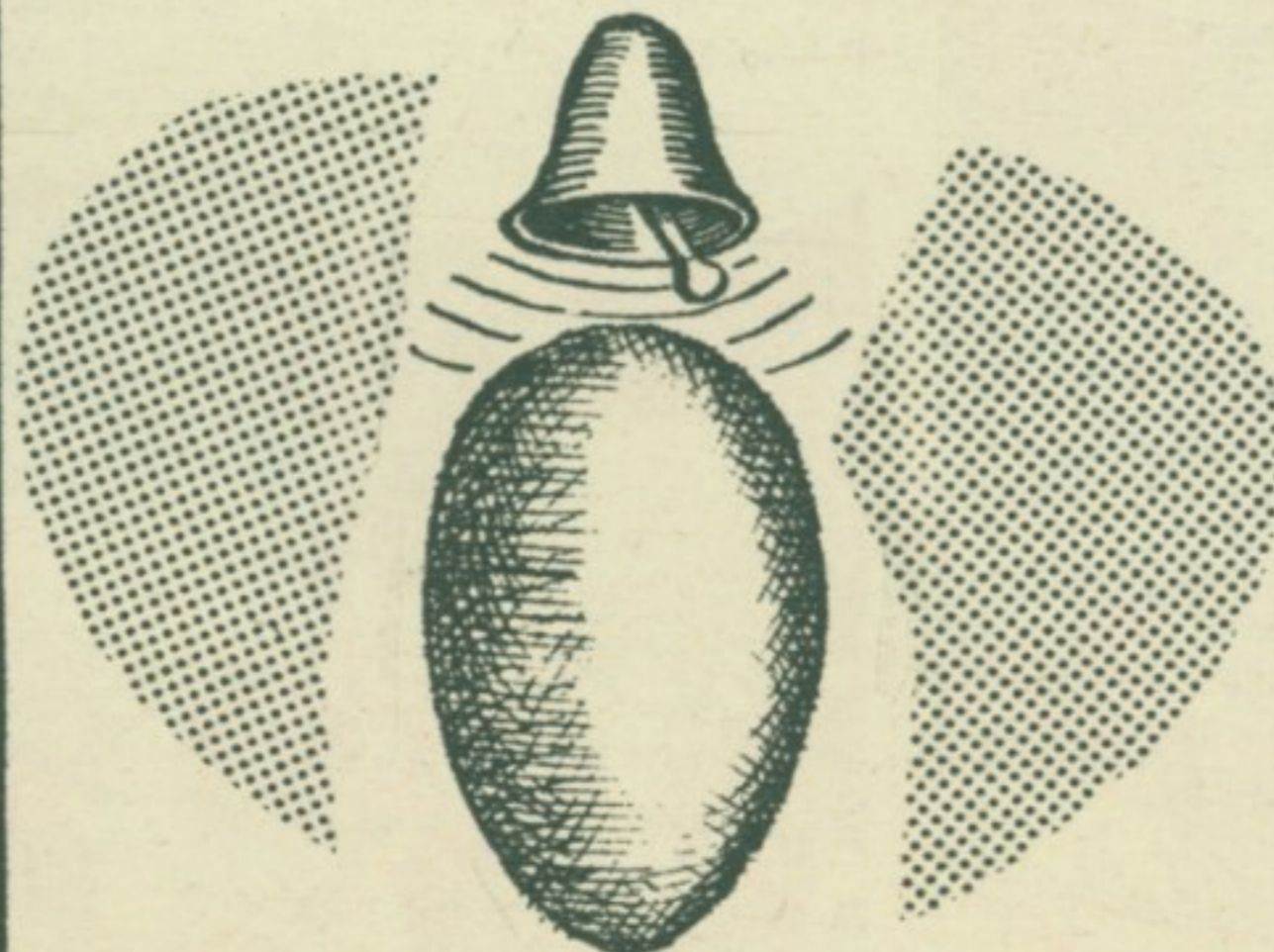
Чувени енглески фајф-о-клок (чај у пет сати по подне) одавно је мета хумориста и сатиричара. Међутим, амерички психолог Шеклмен пришао је „проблему чаја“ са озбиљне, научне стране. Он је утврдио да чак и обично звецкање кашичица о шољу утиче на учестаност пулса код Енглеза. Тај исти звук, на пример, уопште не утиче на Швеђане или Французе.

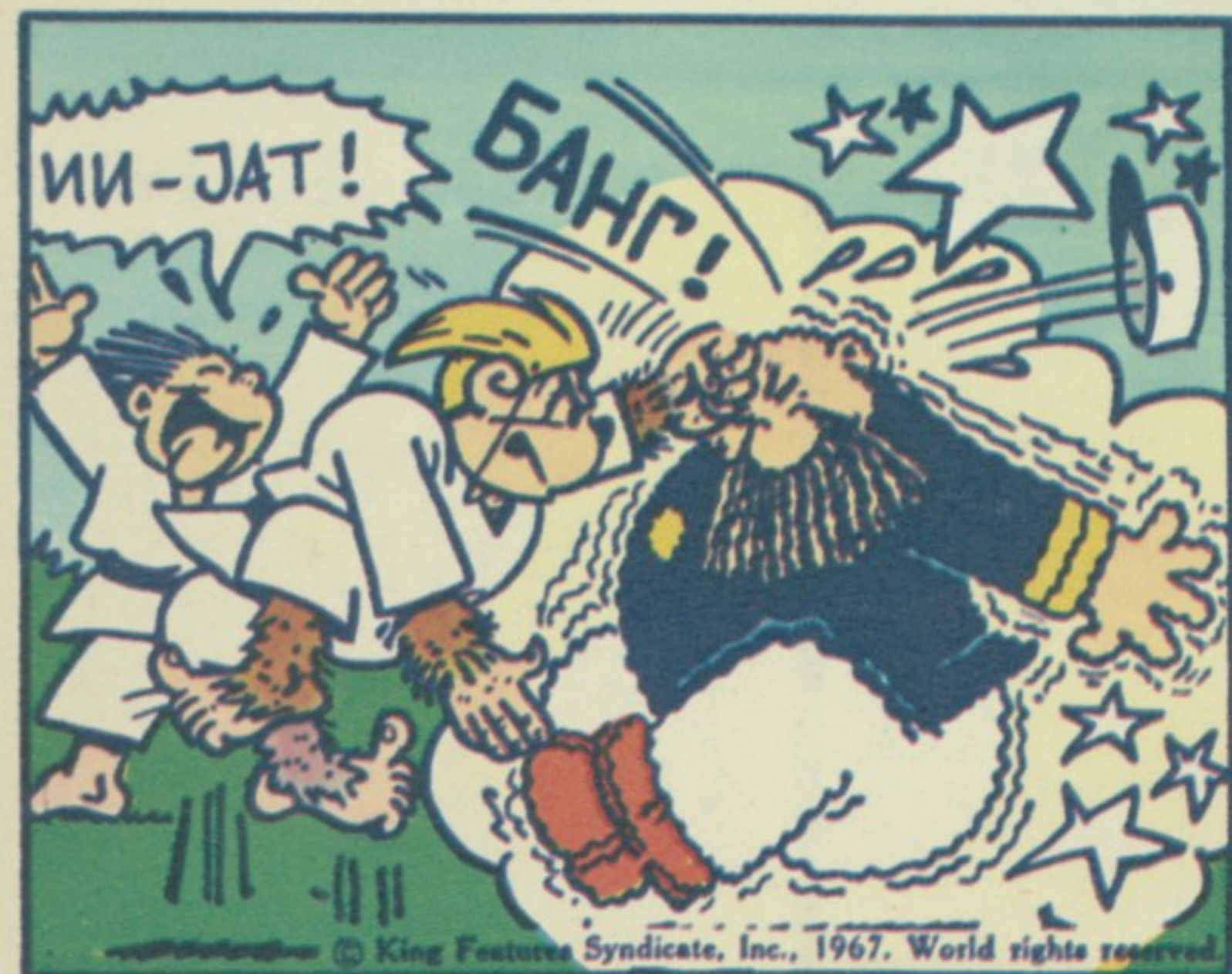

УСПОМЕНЕ ИЗ ЈАЈЕТА

Тек што су се излегли из јаја и већ могу да разликују квоцање своје мајке од квоцања и кокодакања осталих кокошка. Можда су се пилићи још у јајету навикли на мајчин глас?

Група енглеских зоолога одлучила је да провери ову претпоставку. Да би успоставно везу с пилићима који се тек развијају у јајету, специјални апарат, постављен у инкубатору, одавао је звуке који уопште не личе на квоцање кокошке. И шта се догодило? Излежени пилићи окупљали су се на позив „електронске мајке“ уопште се не одазивајући на квоцање једне праве кокошке.

Авантуре ГОРДОНА ПИМА

ПО РОМАНУ
Е.А.ПОА

КЛИКЕРАШИ

У Великој Британији играње кликерима није само дечја игра: Енглези на то гледају сасвим озбиљно. Доказ? Сваке године у Енглеској се приређују такмичења „кликераша“ свих узраста. Све донедавно високу титулу „првака Енглеске у кликерима“ носио је двадесет трогодишњи Ален Смит. С првог места потиснуо га је ових дана Лен Смит, његов педесетогодишњи отац.

ПРЕТЊА АУТОМОБИЛИСТИМА

Да би смањено број аутомобилских несрећа, гувернер Илиноиса је запретио да ће поново ставити на снагу закон из 1901. године према којем „сваки аутомобилиста који намерава да вози кроз град мора осам дана унапред да о томе обавести становништво, и то путем огласа у локалној штампи“.

САУЧЕШЋЕ МАГАРЦИМА

Певач шансона Пјер Луки постигао је велик успех својом најновијом песмом коју је посветио „свим магарцима Француске и Наваре“. У песми се каже да магарци једноставно нису имали срећу да буду коњи и да зато заслужују наше дубоко саосећање и саучешће.

МРТВА ПИРАНА — НАЈБОЉА ПИРАНА

Комесар за рибарство Филипина запленио је недавно девет пирана, по злу познатих јужноамеричких риба које су у стању да за трен ока растргну коња. Пиране су биле послате авионском поштом из Франкфурта на Мајни једном љубитељу екзотичних риба у Манили, који је намеравао да их држи у акваријуму. Међутим, комесар је наредио да се заплене рибе убију. Разлог: опасне рибе могле би непажњом власника да доспеју у канализацију, да тако стекну слободу и почну да се размножавају у филипинским водама.

ЗНАЈУКИ ДА СЕ ИЗА ЊИХ НАЛАЗЕ ЛЕДЕНЕ САНТЕ И БРЕГОВИ, ОДЛУЧИЛИ СУ...

... ДА НАСТАВЕ ПЛОВИДБУ ПРЕМА ЈУГУ. ГОРДОН СЕ УПОРНО НАДАО ДА ЋЕ НА ЈУГУ ОТКРИТИ КОНТИНЕНТ. ПЛОВИЛИ СУ ОСАМ ДАНА...

СУПРОТНО СВИМ ТВРАЊАМА, ТЕМПЕРАТУРА РАСТЕ ШТО СЕ ВИШЕ ПРИБЛИЖАВАМО ЈУГУ!

ВЕРУЈЕМ ДА НИКО ПРЕ НАС НИЈЕ ВИДЕО ОВАКО РАСКОШНУ ИГРУ ПОЛАРНЕ СВЕЛОСТИ!

СНАЖНА СТРУЈА ВУКЛА ЈЕ ЊИХОВ ЧАМАЦ ПРЕМА ЈУГУ. ЗАРОБЉЕНИК ЈЕ НЕПРЕСТАНО ЈЕЦАО И ПОНАВЉАО „ТАКЕЛИ-ЛИ“ И ТРОЈИЦА ПРИЈАТЕЉА ОСЕЉАЛИ СУ НЕКУ ЗЕМЉУ...

ЈЕДНОГ ДАНА НАШЛИ СУ СЕ ИСПРЕД ПРАВОГ ЗИДА ОД НЕКЕ СИВКАСТЕ ПАРЕ. ИЗНАД ЊИХ ПРОЛЕТЕЛО ЈЕ ЈАТО ЦИНОВСКИХ БЕЛИЧАСТИХ ПТИЦА...

АВИОНСКА КАРТА ЗА ЧАСОВНИК

Благајник на париском аеродрому „Орли“ био је запрепашћен када му је неки човек затражио авионску карту прве класе на линији Париз—Женева за један часовник. И када је карта била плаћена, необични путник могао је бити утоварен.

А тај путник заиста заслужује да путује авионом, и то првом класом. То је у ствари један прецизан хронометар тежак 100 килограма чија је вредност преко 4 милијарде старих динара. Часовник је израдила једна америчка фирма која с поносом исти-

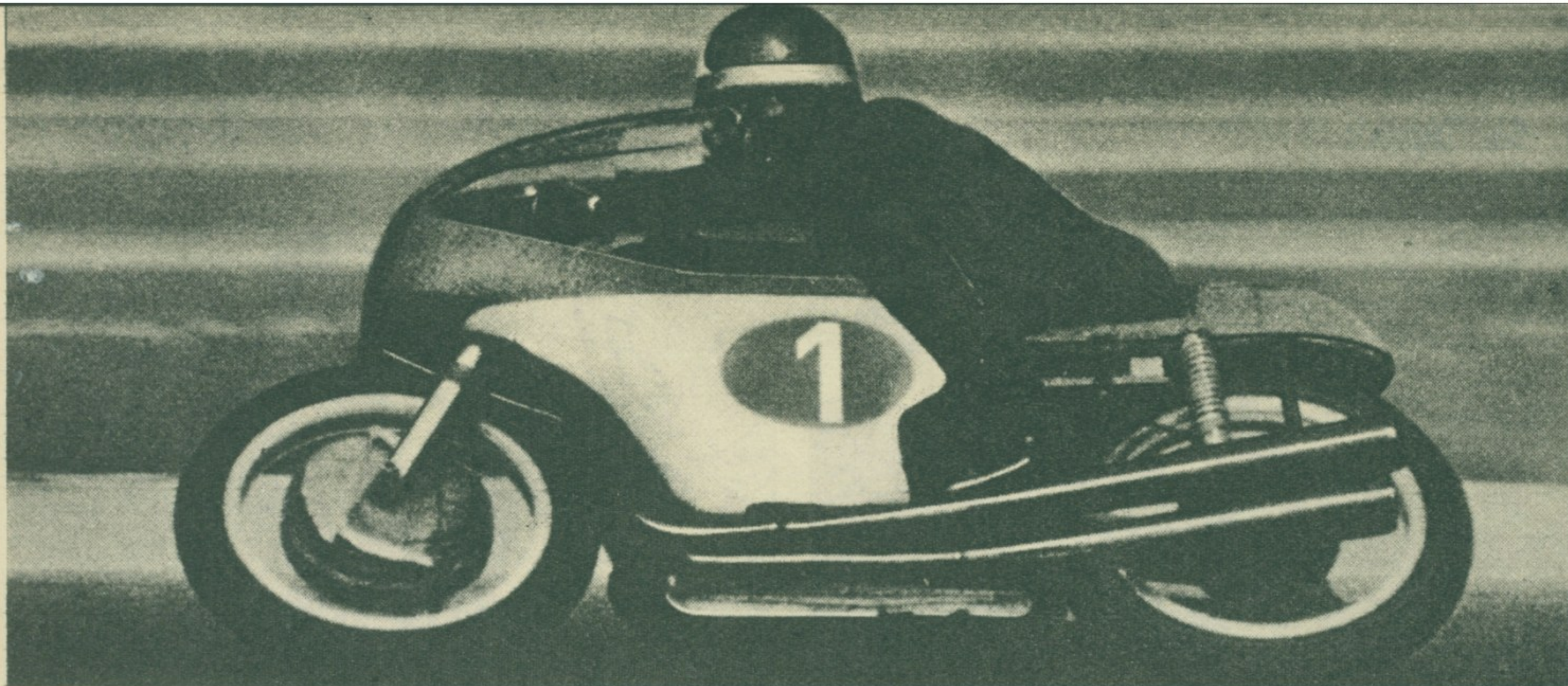
че да је то најтачнији часовник на свету.

Са два пратиоца часовник се налази сада на путу око света да би „проверио“ тачно време међународних опсерваторија. Досад је извршена контрола хронометара у париској и лондонској опсерваторији. Изгледа, међутим, да се америчка фирма уштеже да упореди свој најтачнији часовник на свету с прецизним швајцарским хронометрима. Јер, часовник и његови пратиоци још нису најавили своју посету опсерваторији у Нојнбургу.

ЈОШ ДВА БЕЛА ТИГРА

У зоолошком врту у Њу Делхију дошла су на свет два бела тигра. Тиме се укупан број ове необичне врсте тигрова попео на 23 примерка — толико их сада свега има на свету. Бели тигрови имају бело-мрко пругасто крзно и плаве очи.

АГОСТИНИ ВИТЕЗ МОТО-СТАЗЕ

У мотоциклизму који се сматра најопаснијим од свих спортова, прошла година је обележена подвизима двојице неприкосновених асова. Италијан Агостини освојио је титулу светског првака за мотоцикле класе 500, а Енглец Хејлвуд постао светски првак у класи мотоцикла од 350 кубика. У готово свим највећим мотоциклическим тркама широм света Агостини и Хејлвуд били су или први или други.

Агостини има 25 година, висок је 163 сантиметра и тежак 63 килограма. Рођен је у једном градићу италијанске провинције Бергамо у којој још и сада има више бицикла и мотоцикла него аутомобила. Било му је само осам година кад је добио дозволу да вози снажну машину „гуди“ од 250 кубика! Онако малешном старији су му морали помоћи и држати мотоцикл на слоњен кад је хтео да крене. У деветнаестој години почео је да се такмичи за италијанску фирму „Морини“, а пре две године постао је возач италијанске фабрике „Аугуста“, која производи најбрже и најбоље тркачке мотоцикле на свету.

Мада је по природи тих, Агостини је изабрао позив у коме је стао суочен са опасношћу да изгуби живот. „Пред очима увек сам имао један циљ, победу. Волим да идем до крајњих граница својих могућности. То ћу чинити све док будем могао“.

Агостини је до сада учествовао у више од 90 трка и био преко 60 пута победник. Само у току протекле сезоне возио је своју „аугусту“ од 500 кубика у 22 трке и превалио с њом 150.000 километара. У борби за наслов светског првака он се појавио на пистама једанаест земаља. Мада је у тркама имао неколико незгода и падова, Агостини још има све зубе, никада није доживео прелом кости или неку јачу унутрашњу повреду. За разлику од других возача, нарочито Италијана, није сујевеан, никад не носи амајлије нити воли маскоте.

Када је Агостини 1955. године ступио као возач код „Аугусте“ први возач фирме био је тада већ

славни Британац Мајк Хејлвуд. — „Аугуста је у то време већ била носилац 49 светских шампионата. Хејлвуд је освојио шампионате за фирму од 1962. до 1965. године. У почетку је Хејлвуд возио мотоцикл од 500 кубика а свом колеги Агостинију уступио мотоцикле мање за премине — од 350. Ускоро је Хејлвуд напустио фирму „Аугусте“ и почео да вози за чувену јапанску фабрику аутомобила и мотоцикла „Хонда“. Почело је велико супарништво два велика шампиона.

Где год се појави Агостини задивљује и публику и стручњаке. Он тренира на ауто-страдама у Модени и Монци. Често га посматра власник фабрике која производи најбрже аутомобиле на свету Енцо Ферари. Он покушава да придобије „дрног витеза мотоцикла“ за возача својих кола, али Агостини одбија све понуде речима: „Сувише сам млад за удобну возњу на четири точка“.

Интересовање за мотоциклическе трке широм света је огромно. Преко 300.000 људи присуствује тркама за велику награду Саксенринга у Демократској Републици Немачкој. У холандски град Асен долази преко 200.000 гледалаца а на острво Ман 250.000!

с пролећа 1967. године Агостини је у трци за велику награду Модене поставио рекорд брзине у једном кругу од 128,600 километара на час, али је због незгоде при паљењу заузео тек девето место. У Риђони је био победник с просечном брзином од 125,283 километра на час а победио је и у Червију. У Чезенатију је поправио ранији рекорд брзине за један круг који је поставио Хејлвуд а износио је — 141,800 километара на час. Агостини је прешао један круг брзином од 152,457 километара на час.

У току протекле године Агостини је победио у Имоли, освојио је велику награду Западне Немачке био победник Гран прија Белгије, велике награде Демократске Републике Немачке у Саксенрингу, победио у финском граду Иматри и освојио Гран при нација у Монци. Хејлвуд је победио на острву Ману, у чехословачком граду Брну, у Улстеру и најзад освојио је Гран при Канаде. У већини трка када је Агостини победио, Хејлвуд се пласирао као други, док је Агостини био часни други у тркама чији је победник био Хејлвуд.

ТАЈМ * АУТ ЗА ХУМОР

У Енглеској се врло тешко добија одобрење за коришћење појединих друмова за бициклическе трке. Из разумљивих разлога: због саобраћаја. Организатори наредне трке око Велике Британије решили су овај проблем на дипломатски начин. Стартер прве етапе трке биће нико други него главом министар унутрашњих послова Џејмс Калаган.

Много пута је констатовано да фудбал није опасан само за играче. У Бару, у Швајцарској, судија М. Фулер умро је од срчане капи када је принео пиштаљку устима да одсвира крај утакмице. У Скиу, у Италији, на фудбалској утакмици четврте лиге навијач домаћег тима Батиста Карпаре, стар 61 годину, пао је мртав од излива крви у мо-

зак у моменат када је центар домаће екипе промашио досуђени пенал.

★

Француска бициклическа индустрија припрема за јесен један заната спектакуларан подухват. Отвара се клуб за унапређење бициклизма који ће се звати „Педалисимо“. Његов задатак је да поврати популарност бицикла и код младих и код оних мање младих. Једног септембарског поднева у Паризу ће се организирати бициклическа приредба са паролем: „Да ли је твоја бака возила бицикл?“ На челу подухвата је чувени бициклиста Луј Бобе, а уз њега су Полидор, Стаблински, Анкетил и други асови. А дотле, све француске баке изволите на бицикл да будете спремне за тај дан!

ФУДБАЛСКИ ГЊУРАЦ

Управа шпанског фудбалског клуба „Мекниненса“ морала је да ангажује једног гњураца који дежура кад год њен клуб игра. Наиме, стадион се налази на самој обали реке Ебро, а како је познато да Шпанци играју веома темпераментно, не треба се чудити због чега им је потребан гњурац.

Мој отац, чудар

БУДУЋИ ТАСТ И БУДУЋИ ЗЕТ ОСЕТИЛИ СУ ЈЕДАН ПРЕМА ДРУГОМ СИМПАТИЈУ И ПОШТО-ВАЊЕ...

ЦИЈУ-ЦИЈУ! СЈАЈНО! СВИ МОЈИ МОМЦИ МОРАЋЕ ТО ДА НАУЧЕ!

ВИ ЋЕТЕ НАС НАУЧИТИ, ЗАР НЕ, ЕНЏИ?

СВАКАКО!

ОДЛИЧНО! И ЈЕДНОГ ДАНА ПОЗВАЋУ ВАС НА РЕ-ВАНШ!

КОРДИ СЕ УДАЛА, СИНОВИ СУ БИЛИ У ШКОЛИ И У КУЋИ ЈЕ ПРИВРЕМЕНО ЗАВЛАДАО МИР...

МОЈА ЖЕНА ЈЕ САД СТАЛНО ПО НЕКИМ ДОБРОТВОРНИМ ДРУШТВИМА! САД СМО ТИ И ЈА И АЛИГАТОРИ ОСТАЛИ САМИ!

ИЗГЛЕДА ДА СТЕ У ПРАВУ!

ДО ВРАГА! ПОКУШАО САМ ДА СТУПИМ У ВОЈСКУ - ОДБИЛИ СУ МЕ! КАЖУ ДА САМ ПРЕСТАР ЗА АКТИВНУ СЛУЖБУ...

АЛИ, ИМАТЕ ВИ ПОСЛА И КОД КУЋЕ!

ИЗНЕНАДА, ДОЛАЗАК ТРИ МАРИНЦА РАЗБИО ЈЕ ТАЈ МУЧАН МИР.

СПЕЦИЈАЛНО НАРЕЂЕЊЕ ОД МОРНАРИЦЕ!

... ОDMAХ ДА СЕ ЈАВИМ У БАЗУ НА ОСТРВУ ПЕРИС!

ЏОНЕ! ПРИМЉЕНИ СМО У МОРНАРИЦУ!

МИ?

ЧЕСТИТАМО!

И РАДУЈЕ НАС ШТО ПОСТАЈЕТЕ ЈЕДАН ОД НАС!

БУТРАДАН ЈЕ КУЋА ОДЈЕКИВАЛА ОД ПЕСМЕ ОПРОШТАЈНЕ ВЕЧЕРИ.

ШТА ЛИ СЕ ТО ДОГАЂА У ОВОЈ КУЋИ?

ЧУЛА САМ ДА БИДЛ ОДЛАЗИ У РАТ!

МИЛО МИ ЈЕ ШТО ТО ЧУЈЕМ! ОДСАД ЋЕМО БАР ИМАТИ МИР У КОМШИЛУКУ!

КРАЈ

ПРОПАСТ НАЈВЕЋЕ ВАЗДУШНЕ ОФАНЗИВЕ

Кад су Немци средином 1943. године увидели да више не могу одолети огромној моћи совјетских сувоземних снага, донета је одлука да се Енглеска, њихов главни противник на западу Европе, баци на колена застрашујућим тајним оружјем. То оружје биле су летеће бомбе зване Ф-1 и ракете са бојевим главама пуњеним разорним експлозивом назване Ф-2. Оне у то време за савезнике више нису представљале тајну. Већ у мају 1940. године Британци су преко своје обавештајне службе сазнали да немачки научник румунског порекла Оберт ради на изградњи једне ракете од 30 тона која има домет од 260 километара. Затим се готово две године о летећим бомбама ништа није чуло. Тек 18. децембра један дански хемичар почео је поново да шаље савезницима извештаје о повећаној активности Немаца на изградњи ракете. Последњи, у коме је тачно описано како се бомбе производе у немачкој бази у Пенеминдеу, стигао је у Лондон марта 1943. године.

Немци су се дуго колебали да ли да свој главни напор у ваздушном рату против савезника усредсреде на летеће бомбе и ракете или на класичну ваздушну одбрану од налета хиљада савезничких бомбардера. Тек у мају 1943. године Валтер Дорнбергер успео је да убеди Фрица Саукела, свемоћног директора производње Рајха, да посети Пенеминде и увери се у ефикасност експеримената са летећим бомбама. Само шест дана касније адмирал Шпер саопштио је да је програм производње летећих бомби и ракете А-4 добио апсолутни приоритет. „Да су Немци такву одлуку донели само шест месеци раније, пише у својим мемоарима Ајзенхауер, ин-

вазија Европе би представљала изузетно тешку а можда и немогућу операцију“. Хитлер је очекивао да ће шаљући 800 летећих бомби Ф-1 и 100 ракета Ф-2 дневно на Лондон потпуно разорити британску пре-

одбрани 200 немачких ловаца, база је готово потпуно разорена.

За напад летећим бомбама на Лондон генерал Вахтел поставио је дуж обала према Енглеској и у унутрашњости континента 56 база са катапултима. Увече 12. јуна 1944. године Хитлер је издао наређење да се Лондон обаспе бомбама. Бункер главног штаба за напад тајним оружјем, који се налазио јужно од Амијена у Француској, био је те ноћи препун ратних дописника. Међутим, појавиле су се бројне техничке тешкоће. Једна батерија није имала мазута, друга перманганата, гређој због савезничких бомбардовања нису стигле бомбе. Одлучено је да се уместо масовних напада изврше појединачна испаливања. У четири изјутра челични катапулти из 56 база избацили су само око десетак летећих бомби. Од тога броја четири бомбе су се срушиле при полетању а две нису ни стигле до британске обале. Тек 15. јуна Вахтел је саопштио да су свих 55 катапулта спремни за општи напад. Нешто после пола ноћи испалиено је на Лондон 244 бомби од којих су

саобраћај у том делу града за неколико дана.

Осмог септембра у 8 часова и 45 минута страховита експлозија најавила је пад прве ракете Ф-2 на Лондон. Убијене су три особе а рањено 17. Лондонци су тада први пут чули двоструку експлозију, прву која најављује пробијање звучног зида и другу од саме експлозије. Ова ракета, као и једна која је послата нешто касније, полетела је из базе удаљене 320 километара од Лондона. На дан 27. марта 1945. године једна ракета пала је на велику зграду у Стефнију и убила 130 људи. То је био последњи суров ударац који су Немци задали Енглецима у рату. Последња ракета пала је неколико часова касније у предграђу Лондона Опингтону. Укупно је у току целог рата бачено на Лондон 517 ракета и летећих бомби док су око 1.800 промашиле свој циљ и пале у море, на обале Француске и јужне Енглеске. Од немачког тајног оружја погинуло је 2.700 Лондонаца а у току свих ваздушних бомбардовања главног града Енглеске — 6.000.

Ма колико биле болне, ове жртве

стоницу и бацити Енглеце на колена.

Међутим, немачке наде су се изјавиле. Показало се да су прорачуни професора и конструктора авиона месершмита, по којима је за уништење Лондона потребно 80.000 до 100.000 овог оружја месечно, много реалнији. Немачка индустрија у то време више није била способна за такав напор. Осим тога, савезници су 18. августа извршили на базу у Пенеминдеу један од највећих ваздушних напада у рату. Упркос

се 44 срушиле кратко време после узлетања а девет разориле сопствене базе. Обог пута труд је био награђен. Рано у зору пилот једног немачког извиђачког авиона јавио је да се изнад Лондона види „блештавија светлост него после било ког напада класичним експлозивима“. Другог августа напад пуковника Вахтела био је најжешћи. На Лондон је послано 316 бомби од којих су 107 погодиле уже подручје града. Једна од њих тешко је оштетила Тауер Бриџ и онемогућила

нису биле у сразмери са огромним немачким ратним напором. Читаву армију од преко 200.000 радника радила је од 1943. до 1945. године на производњи тог тајног оружја. У ту сврху саграђена је у Нордхаузену највећа подземна фабрика која је икада створена. У њој је радило 10.000 радника. Када су савезници окупирали овај град, у подземним бункерима нађено је преко 6.000 немачких летећих бомби и ракета чије се монтирање завршавало.

ПОП ПАРТИЗАН

Поп Ђорђије Кавезић из Даниловграда пришао је партизанима од првог дана устанка у Црној Гори. Кад је дошло до повлачења за Босну, пошао је и он. Као угледан човек и борац налазио се при штабу Пете пролетерске бригаде.

За време рата искрено је ширио братство и јединство међу народима, али је при том вршио и црквене обреде сељацима који су га позвали. Кад би ишао по селима, пратио га је млад курир под оружјем кога је он називао „ђаком“. Понекад су га звали чак и римокатолици из оних села где није било фратора да им стави децу „у мали крст“ али без епитрехиља. Сељаци који би га звали за обреде, обично су му понешто давали. Ђак је све дарове стављао у торбу и предавао штабном интенданту.

Једног дана поп Ђорђије пође с терена у штаб. Затече другове на састанку. Сваки је ре-

дом реферисао о извршењу задатака. Кад дође ред на попу, Ђорђија рече:

— Пиши, друже интенданте: троје деце у мали крст, два фркунчића (одрасла дечака) у велики крст; два римокатолика без епитрехиља. Од тога хасна: флаша меда, два кила скорупа, пет пари чарапа, четири погаче и свуда ручак за мене и за ђака.

ДА ПОКУШАМ...

У другом батаљону Четврте пролетерске бригаде био је Далматинац Мате, познати шаливција.

Једног дана док је батаљон ишао преко Гламочког поља спази га „рода“ и поче митраљирати. Мате истрча из строја, леже на леђа и окрену ноге и руке према небу. Заменик комесара Миливоје Дрљевић зачуди се и упита га:

— Шта то радиш — Мате?

— Враг му срићу понио, дако помисли онај што нас гађа да сам крава а не човик!

„МАДЕ ИН СОКА ПАВЛОВИЋ“

Кад се у јесен 1944. године почело говорити о формирању Бокељске бригаде, дата је директива да се убеђивањем приволе борци који су имали пиштоље и аутоматске пушке, да их уступе вишем командном кадру.

Кад један од другова поче убеђивати командира чете Стева Павловића да и он уступи своју машинку, сав бесан Стево окрену кундак машинке и упита га:

— Видиш ли шта овде пише?

— Видим. Па шта?

— Е, сад ме чуј: оног дана кад сам побио немачке офицере у Суторини узео сам ову машинку и из поштовања према мојој доброј мајци Соки урезао на њој „Маде ин Сока Павловић“. Зато ову машинку не дам никоме док ми је тинтара на раменима. Кома је стало до аутоматског оружја, нека пође на Грахово, на Немце и тамо нек се добро наоружа чиме год хоће.

ИЛИЈА ПЕТКОВИЋ

МЕСЕЦ ИЗБЛИЗА

Изгледа невероватно али ни помоћу највећих телескопа на свету — пречник огледала 5 метара — посматрач са Земље неће боље видети Месец но кад употреби скромни рефлектор од свега 20 сантиметара. Разлог је: немирна Земљина атмосфера. Али ако би се један велики телескоп изнео на висину од 80 до 90 километара, посматрач би могао да разликује поједине детаље на Месечевој површини чији пречник није већи од 40 метара.

Постоје три научне теорије о постанку Месеца. Према једној од њих Месец је „дете“ Земље које се некад од ње откинуло. По другој Месец је настао згушњавањем космичког облака састављеног од гасова и прашине. Најзанимљивија је трећа: Месец је некад био самостално небеско тело (астероид, на пример) које је затим „заробила“ привлачна снага Земље.

Космонаут који би неким случајем залутао на Месецу нашао би се у готово безизлазном положају. Да се послужи радио? На тој планети нема јоносфере која има важну улогу у одбијању и преламању радио-таласа. Пуцњем? Нема ваздуха за преношење звучних таласа. Димни сигнали? Космичка празнина, као што је познато, не потпомаже горење. Из истог разлога не би се могао пустити ни сигнални балон. Остаје последња: ударати каменом по Месече-

вом тлу и тако давати сигнале. Занимљиво је да је овај начин позајмљен од — Индијанаца.

На Месецу има више од 100 хиљада кратера чији су пречници од хиљаду метара до 300 километара. Неки од тих вулкана још су активни.

Није искључено да у Месечевим недрима има воде и ваздуха (истина, у замрзнутом стању) па чак и нафте.

На супротној страни нашег природног сателита нема великих мора. Научници овако објашњавају овај феномен. Можда се пре неколико милијарди година у видљиву страну Месеца зарио неки огроман астероид. Растопљене руде разлиле су се у свим правцима а затим су, поново очврснувши, створиле „море“.

Мало је вероватно да на Месецу има живота. Али, та могућност није потпуно искључена. Крајем прошлог века Пикеринг је запазио у гротлима месечевих вулкана неке „мрље што се крећу“ слично облацима скакаваца. По мишљењу енглеског астронома Фирсова боја извесних области на Месецу веома много личи на жива острва неких врста биљака.

Научне хипотезе о Месецу понекад се граниче са фантастиком. Ево једне од њих. Није искључено да је у дубоким месечевим пећинама — ако се у њима ваздух задржао — могао настати живот и развио се до виших облика као што су гмизавци, птице, па чак и сисари.

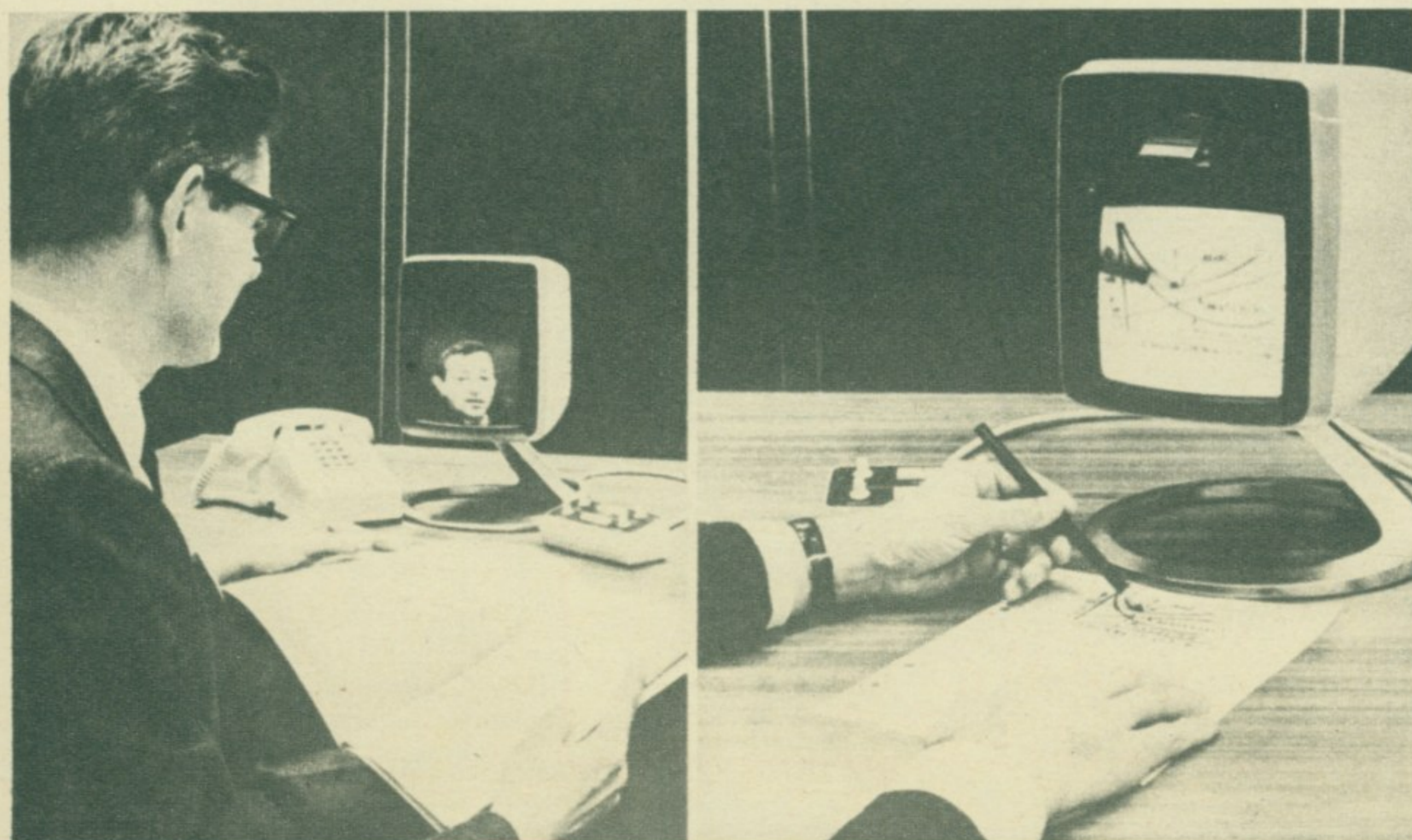

ТЕЛЕВИЗИЈСКИ

ТЕЛЕФОН

Овај телефон с телевизијским екраном који је произвела позната фирма „Бел“ суперсавремен је и по

својој функцији и по облику. Телевизијско око, које се налази изнад самог екрана, покретно је и може се усмерити у свим правцима. Помоћу нарочитог система огледала, око може да преноси фотографије и цртеже (лево). Камера се, ако је то потребно, може искључити а да се телефонска веза не прекине.

ЕКСПЛОЗИВ У ИЗВОРУ НАФТЕ

Нама главицама изгледа логично да се у процесу добијања нафте мора строго водити рачуна да се бушотина сачува од ватре а поготову од експлозива. А у ствари није тако. У Азербејџану се на многим петролејским пољима експлозив користи с великих успехом.

На дно бушотине спушта се патрон експлозива који се може потпалити и електричним путем. Када је, рецимо, потребно да се разбије камен који се испречио бушотици на путу, патрон експлозива се снабдева специјалним зрном. Експлозија није опасна јер у дубини нема кисеоника и до пожара не може доћи.

Ако је, пак, потребно да се раскопа и прошири дно да би се појачао приток нафте, експлозивни патрон пробија пут нафте до отвора.

ДИЈАМАНТ У ТУБАМА

Тубе су исте као за зубну пасту, али је зато паста сасвим другачија. Ова дијамантска паста се употребљава за брушење металних предмета, и то у свим случајевима кад се захтева висока прецизност детаља. Тиме се постиже да се, рецимо, аутомобилу или струпу продужи век трајања.

У савременој машиноградњи многи детаљи се израђују од тврдих легура. Обичним брусом или шмирглом тврду легуру је тешко обрадити. Али ако се површина детаља премаже пастом микропрашка вештачког дијаманта, тада ће точак бруснице лакше „појести“ неравнине са површине метала. Површина ће постати идеално равна, повећаће се тачност детаља а тиме и његов век трајања.

САН НА ОПЕРАЦИОНОМ СТОЛУ

Познато је да поједини људски организми неједнако примају наркозу и да под њеним дејством свако спава „на свој начин“.

Институт за израду медицинских инструмената у Совјетском Савезу произвео је електронски индикатор који омогућава да се утврди степен наркозе. Сада хирург у сваком стадијуму операције може да види на индикатору дубину наркозе и да, у случају потребе, нареди да се она појача.

Да би скала индикатора била што прегледнија подељена је на три дела: жуто обојени део скале означава лаку наркозу, зелено — наркозу умерене дубине, црвено — дубоку наркозу. Појачивач биоелектричног сигнала мозга, који се користи у раду овога апарата, има велику осетљивост и одстрањује евентуалне сметње.

УМЕСТО БУШИЛИЦЕ

Из отворених јама руда се најлакше добија минирањем. Али да би се минирала стена, потребно је да се пробије десетак рупа у које ће се ставити експлозив. До сада се то чинило бушилицама а одавно — ватром. Харковски инжењери пронашли су начин за бушење рупа помоћу апарата који ради на принципу реактивног мотора. На грло лампе доводи се петролеј у гасовитом стању заједно са компримираним ваздухом. Оштра струја пламена прогорела стену надзвучном брзином. За један час може се избушити рупа дубока и до 10 метара, чак и у гранитној стени.

„ТАЈФУН“ СЕ НЕ БОЈИ ТАЈФУНА

Једини брод на свету са подводним крилима, који плива по мору не снижавајући брзину чак ни при таласању од пет бала — је совјетски куцер „Тајфун“. Његова брзина је — 43 чвора на час. Удобни салон може да прими двадесет путника.

Његови конструктори су изградиле брод који и у другом погледу превазилази остале. „Тајфун“ има подводна крила којима се аутоматски управља. Крила мењају свој положај у води у зависности од брзине, чиме се постиже максимална стабилност.

Ове године „Тајфун“ ће да редовно саобраћа на Црном мору.

ТВРЂАВА ПОД МОРЕМ

Група енглеских аквалангиста открила је на обали у близини Брајтона, на дубини од 25 метара, римску тврђаву с шестоугаоном кулом. Научници сматрају да је тврђава подигнута пре више од хиљаду година. Претпоставља се да је тврђава остатак града краља Копидумнуса, савезника Римљана.

ЗУБОБОЉА И ПАЦОВИ

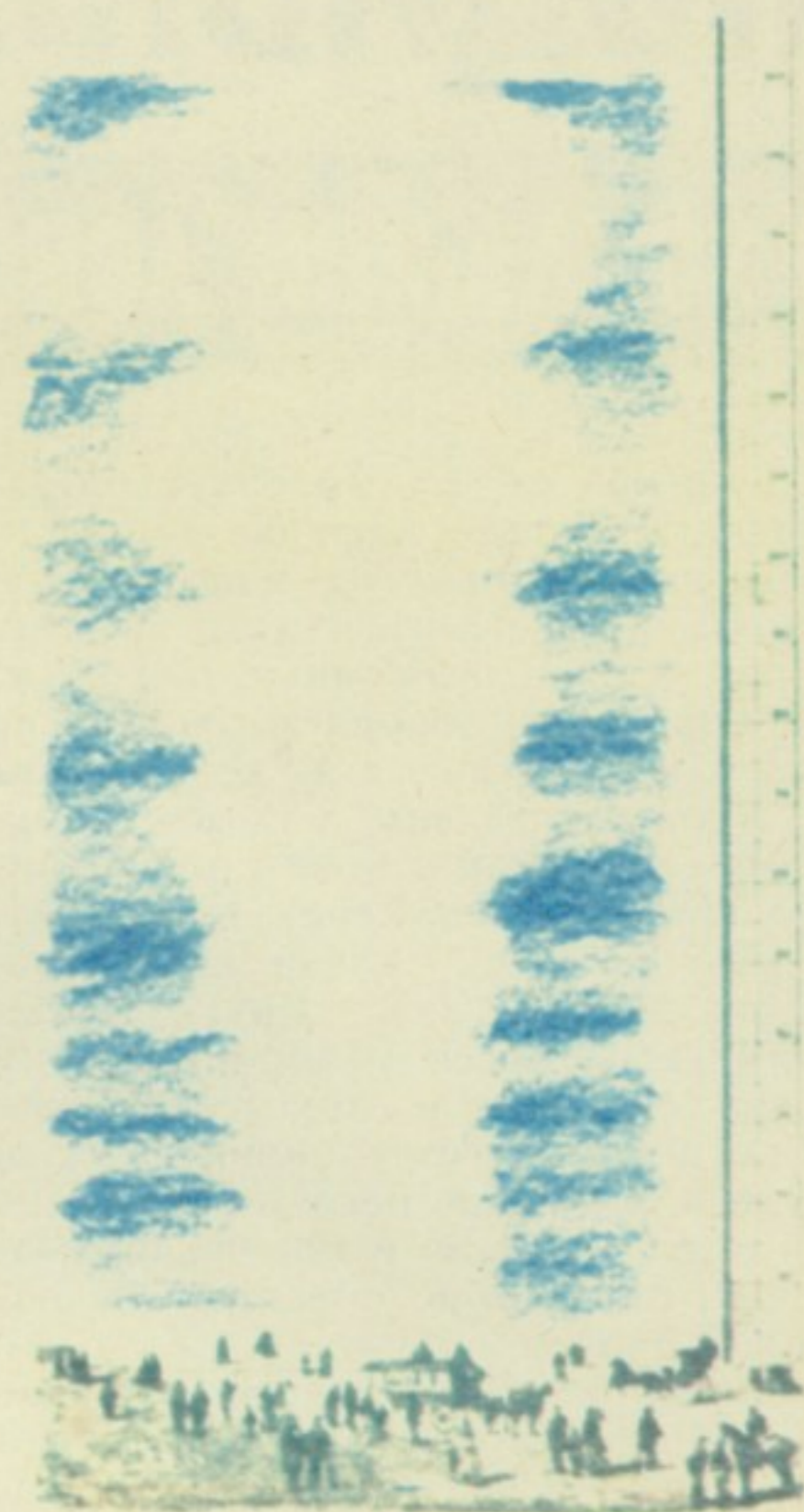
Пацови пате од зубобоље исто као и људи: зуби им се квари на исти начин. Ето због чега је доктор Вагнер с америчког универзитета Нотр-Дам тако задовољан. Његова вакцина против зубног ка-

ријеса, коју је недавно пронашао, испробана је на пацовима и показала се веома успешна. Истраживач је убеђен да ће ускоро бити могућно вакцином заштитити људе од квариња зуба и зубобоље.

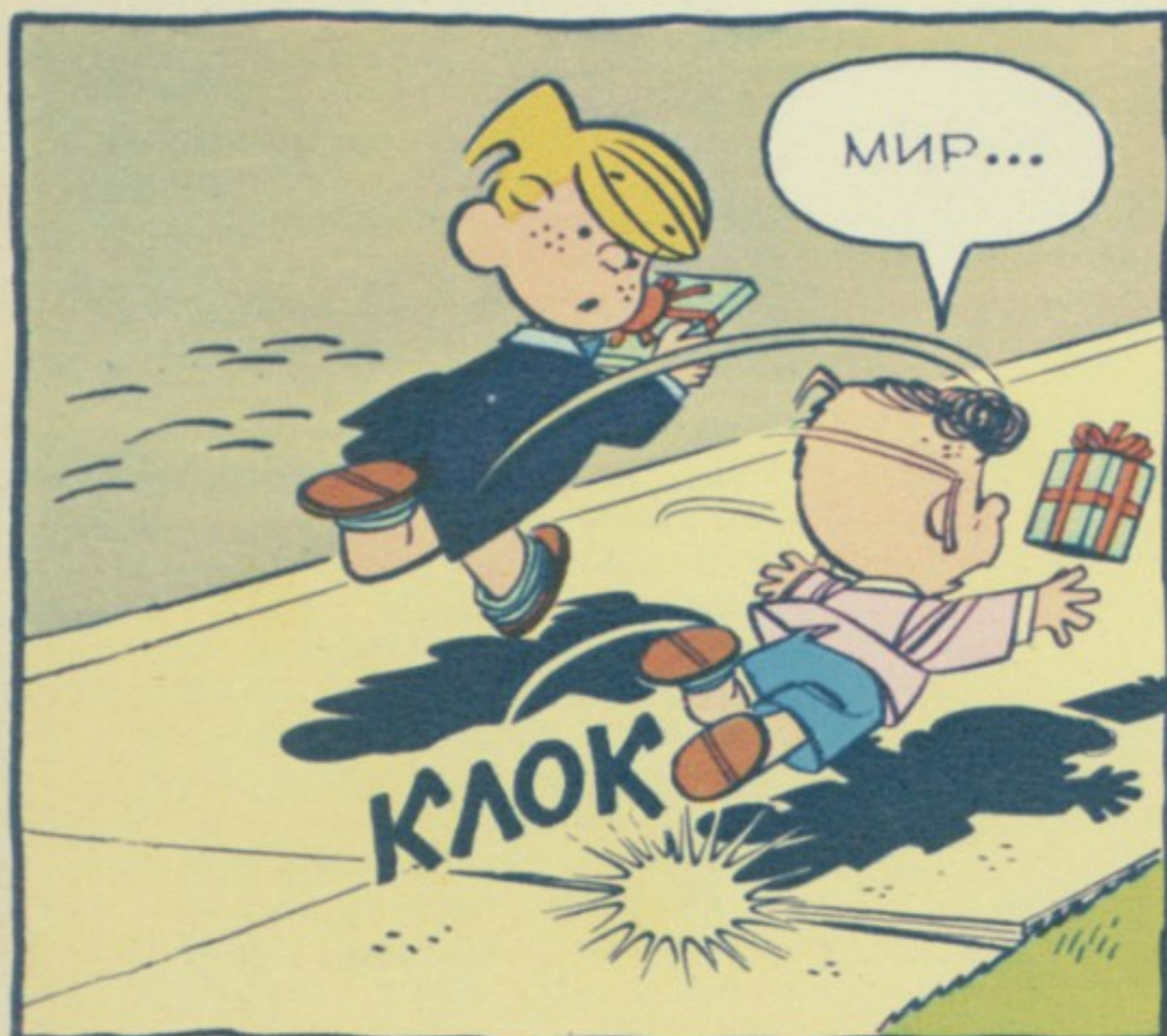
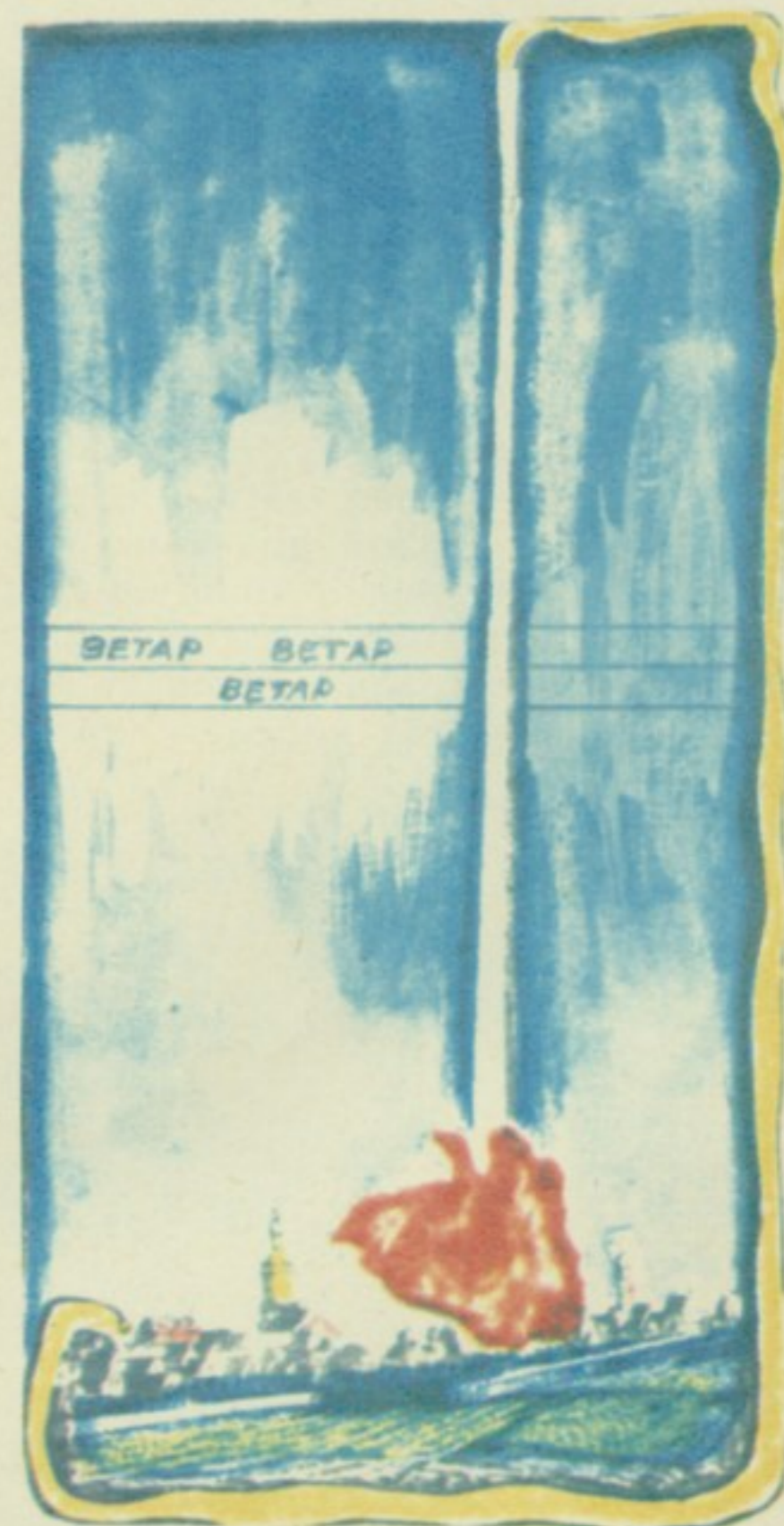
НА КОЈОЈ ЈЕ ВИСИНИ ОБЛАК?

То питање увек занима метеорологе, пилоте поготову. Међутим, све донедавно висина облака одређивана је само оком: пушта се балон и мотри кад ће нестати у облацима. Затим се помоћу формула израчунава висина.

Совјетски научници покушали су да ова мерења врше помоћу ласера. Светлосни импулс лети вертикално увис, одбија се од доње површине облака и враћа се — разуме се, већ знатно ослабљен — до фото-пријемника висиномера. Потпуно исти као авионски радио-висиномер, само не гледа на доле, већ увис.

ВОДА ПОГАЂА МЕТУ

Та на изглед обична вода густа је као машинско уље. Довољно је додати у обичну воду неколико капљица материје с дугачким називом „хидроксиетилцелулоза“ и она постаје густа и „лења“. Таква вода избија из ватрогасног црева као танка блистава игла не распрскавајући се као обично на појединачне капљице чак ни на великом растојању. Такву „водену иглу“ ни ветар не може да занесе. Млаз ове воде погађа без промашаја чак и са хеликоптера док обичну воду јак ваздушни ковитлац хеликоптерове елисе претвара у кишицу.

ПОДИВЉАЛИ СЛОН

Узбудљиви ловачки доживљаји

Слонови су по правилу доброћудне животиње. Дешава се, међутим, да поједини од њих, обично самци, подивљају и тада постају права напаст за околину. Без икаквог разлога и повода нападају све живо, и животиње и људе. Ево шта о сусрету с таквим једним слоном, који се у Индији зове „роги“, пише славни ловац Кенет Андерсон:

„Тај слон је у глави имао само један дугачак зуб. Други му је, изгледа, сломљен у борби с неким јачим супарником, док је још био у друштву других слонова у густој цунгли на обали реке Ковери. Пре но што се усамео и подивљао, овај млади слон је био обестан и изванредно борбен.“

Дошло је до жестоке и огорчене битке, коју је одлучило искуство и већа тежина дотадашњег вође стада. Поражен, с дубоким ранама на слабинама, које му је задао његов супарник својим снажним кљовама, млади слон је морао кукавички да узмакне. Уз то му је у борби сломљен један зуб, што му је несумњиво задавало тешке болове.

Бесан и љут он се једно време задржавао у близини чопора, али се није усуђивао да му се опет прикључи. Тада су једнога дана просеченом стазом наишла кола у која су били упрегнути биволи. Била су натоварена бамбусовим грањем. Слон се налазио у гуштари поред пута. У том тренутку изгледа да је добио напад бола па је сав ван себе од беса навалио на кола. Кочијаш је у последњем тренутку успео да скочи с кола и да се спасе бекством. Цех су морали да плате биволи. Беспомоћни, били су изложени свирепом нападу. Нападач је прво преврнуо кола, затим је својом снажном сурлом дохватио једног бивола за велик повијен рог и у луку га одбацио у јендек поред пута, где је сутрадан нађен са рогом ишчупаним из корена.

Први пут сам се срео с овим слоном сасвим случајно. Једнога дана пошао сам на реку Ковери, око 4 километра далеко од Панапатија, у лов на пастрмке, а желео сам да ми се пружи прилика, да одстрелим и којег крокодила. Како сам чуо, опасни слон се у то време није налазио у том крају; отишао је с чопором који се био пребацио на другу обалу реке Комбаторе у потрази за испашом. У риболову сам имао мало успеха и другога дана увече, вратио сам се у ловачку кућу. Управо сам хтео да попијем чај, када ме изазва дрека једног пауна. Изашао сам да га уловим, надајући се да ћу на лак начин доћи до доброг печења.

Стрпао сам неколико метака са сачмом у џеп и кренуо шумом према чистини с које се паун јавио. Опрезно трагајући дошао сам до исушеног корита потока Чикара, притоке Коверија. Пошао сам коритом потока. На ногама сам имао гумене цизме, кораци у песку уопште се нису чули. Могао сам јасно да чујем како паун шири свој реп у гуштари на супротној обали потока. Управо сам на прстима скренуо према обали, кад одједном оштар глас „трубе“ проломи тишину. Одмах затим настаде жестока ломљава грана и на педесетак метара преда мном из гуштаре испале циновска фигура слонона.

Било ми је јасно да је бекство не могућно, јер слонови јуре невероватно брзо. Осим тога, мек песок и трновито жбуње у цунгли задржали би ме, тако да би ме слон за трен ока сустигао. Није ми остало друго него да се браним. Подигао сам пушку, нанишанио тачно у ко-

рен сурле и опалио. Пуцањ, а вероватно и убоди сачме изненадили су и зауставили за тренутак слонона. То је било довољно да с празном пушком у руци појурим брзином коју никад не бих мислио да могу постићи. Тако сам без даха трчао све док нисам стигао до ловачке куће.

Чим сам се прибранио, одмах сам, постиђен, зграбио другу пушку и пошао на траг у шуму. Али слонона више није било. Тако је он добио прву рунду.

После неколико нових напада на људе, власти су најзад биле принуђене да прогласе слонона убицом и шумска управа је објавила да слонона може убити ко год хоће. Поред тога, расписана је и награда од 500 рупија за његову главу. То је и добошем објављено по целом округу. После тога, неки индијски властелин, иначе страствен ловац, одлучио је да убије слонона. Улогорио се око три километра од оног потока у коме ја умало нисам страдао од слонона. Опреза ради запалили су ватру околу.

Треће ноћи, пред зору, слон је изненада наишао. Ватра се вероватно била угасила, јер ниједна дивља животиња, па ни слон не воли близину ватре. А можда је код слонона, када је угледао бели шатор, срба превладао страх па је пажљиво избегавајући огњиште уз бесно трубљење појурео на шатор.

Избезумљени људи разбежали су се куд који. Међутим, несрећни ста новник белог шатора није имао времена ни да побегне ни да употреби своју старинску пушчину. Шатор се срушио над њим и поклатио га. Завршио је страшно.

После овог догађаја власти су повисиле награду на хиљаду рупија. Тада сам решио да отпочнем своју другу „битку“ са слоном. Отишао сам у Панапати и наговорио једног чобанина који је у близини чувао стадо стоке да ми помогне у трагању за слоном, јер сам чуо да је одличан трагач.

Четири пуна дана лутали смо тешким тереном тражећи слонона. Поподне петог дана затекло је мене и мог водича опет на обали реке Ковери. Решио сам био да сада пођемо обалом узводно, све у нади да ћу ипак наћи траг слонона. Тешком

муком превалили смо нека четири и по километра. Морали смо да прелазимо огромно корење високог дрвећа које је расло на обали реке, пролазили смо чистинама с високим, набујалом травом. Најзад наиђосмо на свеж траг слонона, који је по свим изгледима рано у зору прешао реку долазећи из округа Коим батора. Мерење отисака стопала показало је да је то „наш“ слон. Трагање је сада било лакше. Сем тога, слон је својим великим телом пробијао стазу кроз травуљину, бамбусов честар и шумски подраст. Траг нас је довео на омањи брежуљак, где смо наишли на гомилу свежег измета. С муком смо се успели на супротни обронак долине и прешли још два брежуљка. Ту је траг одједном скренуо поново у правцу реке. Побожавали смо се да ће се слон поново пребацити на другу обалу реке и тако нам измаћи.

Најзад спазисмо струму обалу и зачусмо шум воде. Стигли смо на реку. Пошли смо полако и опрезно. Песак је био мек. По траговима приметисмо да је слон, уместо како смо страховали да крене преко реке, пошао обалом кроз бујну траву.

Још неких сто педесет метара даље спазисмо пред собом неки споредан рукавац реке. Када смо му пришли, зачусмо пљускање воде и карактеристичан шум који настаје кад слон испушта ваздух кроз сурлу. Слон се купао.

На срећу дувао је јак ветар према нама. Померим грање и стабљике и спазим слонона где лежи постранце у води. Био је окренут на другу страну. У том положају нисам могао да установим да ли се ради баш о слонону кога смо тражили или ком другом. Јер, слонона је било и на једној и на другој обали. Зато клекнем у траву да осмотрим. После подужега дувања, брчкања, поливања и купања, слон се усправи и пође полагано према рукавцу. Али за читаво то време није показивао главе, тако да нисмо могли да утврдимо има ли један или два зуба.

Али дошао је тренутак када се требало одлучити. Ако се дохвати честара, слон је за нас изгубљен. Пукнем два пута брзо палцем и кажипрстом. Колико год је звук био слаб, слон га је чуо. Окренуо се, сместа дигао главу и наћулио уши. Пред нама је стајао слон-убица. Крхотина његовог поломљеног левог зуба јасно се видела, док му се десни зуб, мада није био велик, претећи дизао увис. Подигнуте главе, испружена танка репа, са гласним трубљењем пуним беса и мржње, слон је појурео према нама. Опет га је обузела манија убијања.

Али тада је проговорила моја пушка. Тешки куршум погодио га је са стране тачно у корен подигнуте сурле. Стао је као укопан, крв је шикнула постранце из пробијене жиле-куцавице. Окренуо се и покушао да побегне, али га два метка, опаљена један за другим, погодише смртоносно: један у меко удубљење на слепоочници, други иза огромних раширених ушију.

Огромна телесина застаде и задрхта као у грозници. Онда се свали у пилтук воду. Слон-убица био је мртав.

ПОСЛЕДЊИ КОНКУРС

Од детињства сам се одликовао радозналешћу. Радозналешћу и тачношћу. Не само што сам старијима постављао хиљаду питања већ сам категорички захтевао од њих и одговор. Или сам одговоре налазио сам. Све задатке и загонетке решавао сам тихом упорношћу. Али, нарочито узбуђење осећао сам у случајевима када су напоредо са мном и други покушавали да реше те задатке. У присуству супарника осећао сам надахнуће које је чинило чуда! Није се догодило да ме је неко надмашио. У то време још нисам знао да се слична такмичења називају конкурсима.

Све је то било давно. Сада сам ја млађи научни сарадник с двогодишњим стажом. Када сам ступио на рад у наш институт, моји пријатељи су били убеђени да ћу за најкраће време постати бар професор.

И постао бих да се једном нисам задржао код куће дуже но обично. Већ сам облачно капут када изненада чух глас радио-спикера:

„И тако, драга децо, сад ћу вам поновити питање из нашег конкурса“.

Кад чух реч „конкурс“ полетех у собу и муњевитом брзином записах: „а) који је музичар компоновао више од 50 симфонија?; б) који — више од сто?; в) који музички инструменти подсећају на цврнут птица? Победник на конкурсима стиче право да састави програм за концерт лаке музике“.

Позвао сам телефоном институт, рекао да ћу мало закаснити и упутио се у библиотеку.

На прва два питања одговоре сам нашао прилично брзо. Да бих одговорио на треће морао сам да уземем три укоричена годишта часописа „Птице“. И већ сам прикупљено готово сав материјал за одговор кад случајно наиђох на оглас:

„Пажња — конкурс!“

Брзо извадох чист лист хартије и записах:

„Које се птице хране: а) бубама, б) црвима, в) пауковима и колико их поједу у току једне године? По-

бедник у конкурсима добија канаринку у кавезу“.

Опет сам телефонирао у институт и казао да ћу се још мало задржати и тркнуо у мензу да ручам. Тек што сам сео, спазих плакат с крупним заглављем:

„Наш конкурс за најбољу супу. Прочитајте услове и прионите на посао“.

Сместа сам преписао услове:

„Супа треба да садржи: а) кромпир; б) шаргарепу, в) купус; г) мирођију; д) першун; е) лук и ж) зелени грашак. Име победника ући ће у Књигу почасних посетилаца мензе а супа у свакодневни мени“.

Забравивши на јело истрчао сам на улицу и потражио најближу пиљарницу. Ситно поврће стрпао сам у џепове а купус завио у новине које ми је продавачица великодушност дала рекавши: „Ех, кад би сви мужеве били такви...“

Угурвао сам се потом у аутобус и пошао кући. Сео сам крај прозора, ставио купус на колена и на новинама у које је био завијен приметио наслов:

„Наш конкурс. Отвори очи и погоди“ Испод наслова је био снимак баштенске клупе: „а) где стоји клупа?; б) ко је од великих људи седео на клупи; в) које се превозно средство зауставља крај клупе?“

Победнику је припала награда: бесплатна месечна карта за одговорително превозно средство или бесплатну месечну карту за све трамвајске линије у граду.

Кад сам стигао кући извадио сам поврће из џепова, распаковао купус и у тим истим новинама, само на једној од унутрашњих страница, прочитао сам:

„Познајеш ли фудбал?“

Одмах сам преписао питања: а) који је познати фудбалер, постигавши одлучујући погодак, рекао: „Ето вам!“; б) колико је једанаестераца извела наша државна презентација од 1927. до 1935. године?; в) ко је, где и када први пут узвикнуо: Уаа, судија?

Схватио сам да без научне организације нећу изаћи на крај с толиким конкурсима и толиким питањима. Зато сам пажљиво испарио огроман табак хартије за цр-

тање. У прву колону сам записао питања, у другу рокове за слање одговора, у трећу адресе редакција и најзад тај графикон окачио изнад стола. Затим сам написао молбу шефу института да ми „због непредвиђених породичних неприлика“ одобри 15 дана неплаћеног одсуства.

За три дана успео сам да изађем на крај с два конкурса али сам се зато увалио у пет нових: „Тајне шаха и мата“, „У чему је уметник погрешно?“, „Историја точка“, „Прва удица“ и „Зуби код риба“.

Од јутра до вечери седео сам у библиотеци а затим сам трчао на пошту и слао препоручена писма. У току следећа три месеца име ми је три пута штампано на страницима листова а једном сам се појавио и на телевизији. Добио сам канаринку с кавезом и кутију домина. Додуше, канаринка је убрзо угинула зато што нисам имао времена да се старам о њој. У то време учествовао сам у серији конкурса под општим називом: „Све сам“. („Скувај сам!“, „Направи сам“, „Конструиши сам“, „Сашиј сам“, „Сакупи сам“ и „Посади сам“.)

Некако у исто време добио сам болове у левом куку и почео да патим од несанице. Ипак, осећао сам се довољно добро да се сам докотурам до поликлинике. На путу до лекара размишљао сам о одговорима за конкурс намењен љубитељима паса „Дресирај сам!“. Ипак, на неке од њих нисам успео да одговорим. Због тога што сам у чекаоници угледао објаву:

„Наш конкурс. Познајеш ли свој нервни систем? Постави сам себи дијагнозу!“

Ушао сам у кабинет лекара, извинио се што га узнемиравам, замолио га за адресу медицинске библиотеке и напустио поликлинику.

Али, ни до библиотеке нисам стигао. Док сам чекао трелејбус прочитао сам у новинама да је објављен још један конкурс. Конкурс за попуно радног места млађег научног сарадника у нашем институту... Било је то — моје место.

М. Раскотов

БИТКА ОД ВОСКА

Начинити једну воштану фигуру није нимало лак ни једноставан посао. Да би се „родила“ једна личност, треба обавити велике припреме. Прво набавити небројене фотографије, све добро измерити: однос лица и тела мора бити тачан, одело по мери, итд. Једном речи гроба се постарати да воштана фигура буде потпуно верна оригиналу.

Тако је започела да ради способна мадам Тисо, која је основала музеј још у 18. веку и тако траје све до данас.

Статистика каже да странци који посећују Лондон, између осталих знаменитости енглеске престонице — Парламента, Вестминстера, Тауера и Британског музеја — обавезно оду до музеја воштаних фигура мадам Тисо. Заиста мало необична

слика: у доба филма и телевизије пред старомодном китњастом зградом мадам Тисо стоје људи у редовима и чекају! Само за протеклих дванаест месеци продато је милион и 500 хиљада улазница.

Власница музеја мадам Тисо умрла је 1850. у деведесетој години. Још до пре кратког времена живео је њен праунук који је све главе сам моделирао, између осталих и Черчила који му је позирао као модел неколико часова. И овај податак говори о томе колико се сматра знаком велике почасти наћи се у музеју мадам Тисо. Па ипак, одмах да кажемо нису све фигуре у овој кући славне по величини, историјској, уметничкој. Има их и по злу чувених. Тако дубоко доле у подруму музеја, у дворани ужаса, стоје: Џек Трбосек, Ландри, целат са својим грозним алатом, оригинално сечиво париске гиљотине и права електрична столица. Не недостаје

ВОШТАНА МАДАМ ТИСО СА СВОЈИМ ПРАУНУКОМ БЕРНАРОМ. И САМА ЈЕ ДОСПЕЛА У СВОЈ МУЗЕЈ.

ниједан од озлоглашених убица последњих година.

У горњим спратовима су чланови краљевских породица, државници, песници, војсковође, филмске звезде. Ту енглески учитељи доводе своје ђаке да уче историју. Малишани ту могу видети, на пример, битку код Трафалгара, чија је израда стајала око 200 милиона старих динара — 50 фигура које се покрећу, с лађама које се љуљају на таласима, с туђавом топова и јарболима који се руше као и вештачким димом.

Данашње време је заступљено у специјалној одаји која носи назив „Живи јунаци“, с фигурама Де Гола, Твиги, Касијус Клеја, Битлса, Брижит Бардо, Ел Кордобеса, Алфреда Хичкока, Френка Синатре и брачног пара Тејлор—Бартон. Највећу пажњу посетилаца привлачи трагично преминули амерички председник Џон Кенеди.

Шта би се десило кад неки савременик не би желео да буде изложен као воштана фигура? Противљење му ништа не би помогло јер не постоји правни основ по коме би се могло спречити постављање живе особе као воштане фигуре — па макар то било и у дворани ужаса

КАПЕТАН Кејт

ОТМЕНИ ГУСАР ЖИМ МАРЕ ПОВУКАО СЕ НА СУПРОТНУ СТРАЊУ ОСТРВА...

ВРАТИТЕ СЕ И ДОБРО МОТРИТЕ НА ОНО ДВОЈЕ!

ЧИМ НАЂУ ОНО ЗБОГ ЧЕГА РОНЕ... ОДМАХ МЕ ИЗВЕСТИТЕ! ОСЛОБОДИЋЕМО ИХ ТОГ ТЕРЕТА... А БРОД ЗАПЛЕНИТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ КЕЈТ И НАТАН УПОРНО СУ ПОКУШАВАЛИ ДА СЕ ДОМОГНУ КЊИГЕ СА ШИФРАМА...

САД СМО ИЗНАД ОЛУПИНЕ! СПУСТИТЕ КАБЛ!

ОБОЈЕ СУ ЗАРОНИЛИ ПРЕМА БРОДУ КОЈИ ЈЕ ПОЧИВАО НА ОШТРОМ БРИДУ КОРАЛНЕ СТЕНЕ.

КЕЈТ СЕ ПРОВУКЛА КРОЗ УЗАН ОТВОР НА БОКУ БРОДА И...

ТАКО!

ТАКО! САДА ЋЕМО САНДУК ИЗВУЋИ ПОМОЋУ ЧЕКРКА!

ЧИМ ПОЧНЕМО ДА ВУЧЕМО, БРОД ЋЕ ИЗГУБИТИ РАВНОТЕЖУ И...

САМО ДА И САНДУК НЕ ОДЕ С ЊИМ!

ЈУРИЈ ГАГАРИН:

ДЕТИЊСТВО И МЛАДОСТ

2

„Политикин забавник“ наставља с првим објављивањем у нашој земљи потпуне аутобиографије првог космонаута у свету Јурија Гагарина, који је трагично погинуо 27. марта ове године. Ова књига излази крајем месеца из штампе, у издању агенције Танјуг.

Избор и обраду материјала за књигу обавио је дугогодишњи дописник Танјуга у Москви Миодраг Маровић.

БЕЗИМЕНИ ХЕРОЈ

Ништа није измицало нашим пажљивим очима. Ми, деца, све смо видели, све примећивали. Сећам се, пролетело је изнад села шест наших авиона. Затим се разлегла тужнава бомбардовања. Гле, авиони се враћају. Али, једнога нема. Било их је шест, а сада их је пет. Знали смо да бројимо до десет и разумели смо да једнога нема. Почели смо да нагађамо: куда се део?

Кад ево и њега! Горн, али лети изнад саме улице препуне фашиста и бије по њима из свих топова. Фашисти куд који. Бука, крици, паника!

Почели смо да нагађамо: хоће ли долетети до својих или неће? А пилот се вратио и поново напао колону. Сад баца бомбе. Затим се и сам сурвао у гомилу Немаца.

И авион и пилот су изгорели. Тако нико у селу није сазнао ко је, одакле је. Али, свако је знао — то је био прави човек. До последњег даха тукао је непријатеља. Читавог дана дечаки су говорили о безименом хероју...

Али, ни патња не може бити бесконачна; наступила је радост и то каква! Једне ноћи у нашу земуницу ушла су два човека у белим виндјакма и капма-ушанкама, с аутоматима преко груди. Оцу су понудили цигарету и почели да се распитују. То су били наши извиђачи. Први за све време. Ни сами нисмо имали шта да једемо, али мајка се побринула да њих нахрани.

Извиђачи су отишли исто тако тихо као што су се и појавили. Као да смо све то сањали.

Сутрадан су Немци напустили наше село. Отац је изишао у сусрет нашим и показао им где су фашисти минирали пут. Целу ноћ он је из прикрајка посматрао рад немачких инжењераца. Пуковник је захвалио оцу и пољубио га, као војника.

Фронт је почео да се удаљава од села на запад. И отац Гагаринов отишао је с војском тако да је Јуриј остао с мајком — и малим Борисом. Пошао је поново у школу. На четири разреда била је само јед-

КАКО САМ СЕ ШКОЛОВАО

... Примили су ме у трећи разред гжатске основне школе при учитељској школи. Будући педагози обављали су праксу у нашој основној школи.

Нас је учила сасвим млада учитељица Нина Васиљевна Лебедјева. Неуморна, начитана, окретна бдила је над сваким од нас. Предавала је све предмете. По њеним оценама ја сам учио добро.

Прошле су две године ја сам дао своје прве испите у животу, из руског језика и математике, и прешао у другу школу, у пети разред. Тамо сам ступио у пионирску организацију. У Дому пионира свирао сам у дувачком оркестру, учествовао у раду драмске секције и наступао на школским представама.

Дечаки и девојчице учили су заједно. Наш разред је био врло сложен. У шестом су ме изабрали за руководиоца разреда. Дружио сам се тада са Ваљом Петровим и Жељом Васиљевим. Били су то дивни другари. Помагали смо један другоме у учењу. Петров је и данас тамо, у Гжатску, ради као техничар у ремонтно-техничкој станици. Васиљев је негде у Москви. С нама се дружила и Соња Дурасова, мила, радознала девојка, једног отворе-

ВАЉА — ЖИВОТНИ ДРУГ ГАГАРИНА

ног погледа. Данас она ради у једној гжатској продавници.

ЗАЉУБЉЕН У ФИЗИКУ

Физику је у школи предавао Лав Михаилович Беспалов. Веома интересантан човек! Дошао је из армије и увек је био у униформи, само без нараменица. Рат је провео у ваздухопловној јединици. Имао је 30 година, а по његовом лицу могло се видети да је много шта преживео.

Лав Михаилович нам је у малом физичком кабинету показивао експерименте, који су подсећали на чаролије. Сипа у боцу воду, изнесе на мраз — и боца експлодира као граната. Или, провуче чешаљ кроз косу и ми чујемо пуцкетање и видимо плавичасте искрице. Он је умео да нас заинтересује и ми смо памтили физичке законе лако, као песмицу. На сваком његовом часу сазнавали смо нешто ново, интересно и узбудљиво. Он нас је упознао са компасом а такође и с електромотором, истина оним најједноставнијим. Од њега смо сазнали како је јабука помогла Њутну да открије закон гравитације. Тада, наравно, нисам могао ни да претпоставим да ћу и сам доћи у ситуацију да ступим у борбу са природом и да ћу се савлађујући силе тог закона одвојити од Земље.

У школи су пионери организовали техничке кружоке. Њихова душа био је Лав Михаилович. Направили смо модел авиона, с муком на бавили мали мотор, поставили га на труп начињен од трске, лепком причврстили крила. Каква срећа кад се виноу у ваздух. Заједно с нама радовали су се и наши наставници, а Лав Михаилович нам је сасвим озбиљно рекао:

— Суђено вам је, момци, да будете пилоти...

Требало је, међутим, још много времена да би се ове речи наставника Беспалова бар што се тиче Јурија Гагарина — и оствариле. Њега је пут повео у Москву, где је одлучио да код стрица Савелија Ивановича, потражи посао у фабрици и радећи настави да се школује. Отац и мајка нису могли да му пруже услове за даље школовање до осмог разреда, јер су им зараде биле мале, а у породици било их је шесторо.

Тако је дошао у Москву и ступио у фабрику пољопривредних машина у предграђу Љуберце. О томе Гагарин пише:

„Још у Гжатску одлучио сам да ћу учити за глодача метала, а у крајњем случају да ћу постати бравар. Испоставило се да за ова два заната узимају ученике са седмољетком. А ја сам имао само шест разреда. Дошло ми је било да заплачем!

— Не тугуј, момче — рекао ми је директор занатске школе — узећемо те за ливца... Видео си у Москви споменик Пушкину? То ти је, брате, посао.

Овај предлог ме је освојио и ја сам пристао: ливац — онда нека буде ливац!

Испити нису били тешки. Положио сам их и уписао се у школу. Дали су ми и прву униформу у животу. Истог дана, са последњим новцем, фотографисао сам се. Када сам добио фотографије нисам веровао да сам то ја. Одмах сам је, наравно, послао кући и друговима: погледајте, молићу лепо, дивите се какав сам ја постао! Као официр...“

(Наставиће се)

С ПРИЈАТЕЉИМА ИЗ ВОЈСКЕ

Последњих дана рата породицу Гагаринових снашла је велика невоља. И не само њу. Немци су одступали и собом повели омладину, готово још дечаке и девојчице. Међу њима и Гагариновог брата Валентина и сестру Зоју. Одвели су их у Немачку.

„Мајка је, заједно са другим женама, дуго трчала са колоном лемењих руке, али су их стално терали ударајући их кундацима и пуштајући на њих псе.

Велика је то била невоља. Цело село се гушило у сузама. Јер, из сваке породице фашисти су некога одвели у ропство.

на учитељица. Учили су да пишу на старим новинама, хартије није било, а „рачун“ се вежбао гомилом чаура.

Валентин и Зоја јавили су се писмима: били су живи, побегли су из логора. Валентин је био митраљезац на тенку, а Зоја је водила бригу о коњима у једној коњичкој чети.

А када је рат завршен породица Гагаринових окупала се у граду Гжатску где је Јуриј отац добио посао. Из села су превезли стару кућицу и монтирали је на крају града. Починио је нови живот за Јурија Гагарина.

✈ ЦОНИ ХАЗАРД ✈ ФРЕНК РОБИН

БИО JE TO ПОКУШАЈ УБИСТВА...

ЦОНИ ХАЗАРД JE ГОТОВО ИНСТИНКТИВНО РЕАГОВАО...

... ЗАВИТЛАО JE СВОЈУ ТОРБУ, ИЗБАЦИО КАМУФЛИРАНОМ ЧОВЕКУ ОРУЖЈЕ ИЗ РУКУ...

... И ТИМЕ ОМОГУЋИО ДРУГОМ ПРАТИОЦУ КОЛА ДА УЧИНИ КРАЈ ПУЦЊАВИ.

МНОГО ТИ ХВАЛА, ДРУШКАНЕ!

РАЊЕН JE! БРЗО У БОЛНИЦУ... ИНАЧЕ ЋЕ ИЗГУБИТИ МНОГО КРВИ!

АРЧЕРУ, ДОВЕДИТЕ ОВАМО ТОГ МЛАДИЋА!

ЈА САМ ПАНДА ПНАНГ, ВОЈНИ ИЗАСЛАНИК... ВАШ ПОСТУПАК СПАСАО МИ JE ЖИВОТ, МИСТЕР...?

ЦОНИ ХАЗАРД... ДРАГО МИ JE ШТО САМ МОГАО ДА ВАМ ПОМОГ-НЕМ!

НАДАМ СЕ, ДРАГИ, ДА НЕЋЕШ ДОЗВОЛИТИ ДА НА ОВОМ ОСТАНЕ...

ЈЕДАН ОД НАШИХ ЧУВАРА ДУГО НЕЋЕ БИТИ УПОТРЕБЛИВ... ЗАР НАШ СПАСИЛАЦ НИЈЕ КАО ПОРУЧЕН ДА ГА ЗАМЕНИ?

БИЛО ЈЕ ЛЕПШЕ БЕЗ ТВ

Мића Орловић је, сложићете се, већ годинама једна од најпопуларнијих личности телевизијског екрана. Због присности коју с лакоћом успоставља с гледаоцима, шарма, духовитости и пријатне атмосфере коју уме да створи, Мића је, од првог дана кад се појавио, освојио опште симпатије, постао телевизијска „звезда“ о којој се говори, пише. А ми смо желели да нашим читаоцима прикажемо најпопуларнијег телевизијског водитеља из једног новог угла и заподенули смо зато с њим помало неуобичајен разговор, који је Мића са задовољством прихватио.

— Волите ли животиње?

— Веома, а највише псе. Изгледаће вам чудно што немам пса и што га, вероватно, никада нећу имати. Разлог је сентименталне природе. Године 1945. живео сам у Пећи и тада сам добио на поклон кученце, шареног шарпланинца, којег сам заволео као најрођеније биће. Знао се Цуле и пуних четрнаест година остао је у нашој кући. Играо се са мном као најбољи друг, будио ме ујутру, бранио кад је требало, пратио на сваком кораку. Кад је умро од старости, сви смо се у кући осећали као да је отишао члан породице. А ја сам се зарекао да никад нећу имати другог пса.

— Какво сте дете били?

— Слушајући моје родитеље, и пријатеље који су ме знали од малих ногу, изгледа да сам био мали Денис. Признајем био сам живахан и немиран, али никад нисам учинио нешто чега бих се стидео.

— Јесте ли волели да се тучете?

— Не, чак сам међу друговима важио као нека врста судије у њиховим споровима. Све сам успевао да решим на мирољубив начин. До факултета се чак ниједном нисам озбиљно потукао.

— А тада?

— Један колега из Студентског дома страшно ме је увредио. Потукли смо се и туча је трајала добрих петнаест минута, као у филму „Миран човек“. Од тада нешто слабије чујем на десно уво, а он има четири зуба мање.

— Јесте ли се активно бавили спортом?

— Разним. Почео сам с бидиклизмом у јуниорској екипи „Јединства“ из Приштине. Међутим, у уличним тркама за првенство града, налетео сам бициклом на место где је преко коцке био присут шљунак. Изгубио сам равнотежу и пао суљајући се по шљунку седам осам метара. Колена, цеванице и лактови били су ми сасвим одрани. После тога тата је продао бицикл, а ја сам се прихватио мање опасног спорта — стоног тениса. Добро сам напредовао и дотерао до финала средњошколског првенства у којем сам се састао с рођеним братом. Финале се неславно завршило, потукли смо се око једне „сумњиве“ лопте. У ствари, највише ме је обузела кошарка. Почео сам да је играм у приштинском „Јединству“, наставио у ваљевском „Омладинцу“ који је био члан Српске лиге, и завршио као члан студентске репрезентације Београда и Југославије, 1957. године, кад сам дошао на телевизију.

— Да ли је детињство без телевизијског пријемника било срећније од овог данас? Шта ви мислите?

— Телевизор шири знање, комплетира личност и деци успева да приближи свет, као на длану. Међутим, то је истовремено оптерећење психе и очију детета. Мислим да смо ми били срећнији, имали смо више од детињства, више игре, слободног времена и задовољства. Сто пута је лепше и здравије провести цео дан у пољу или на реци, у купању и пецању, него гледати у телевизор.

— Да ли бисте волели да ваше дете изабере занимање слично вашем?

— Моја супруга и ја одлучили смо да ничим не утичемо на животну опредељење наше кћерке Марине, која сад има девет година. Она је, зато потпуно одвојена од мог посла. За њу ја нисам Мића Орловић, већ тата као и сваки други. Сада је веома заинтересована за географију и зна све могуће о разним земљама, не пропушта емисију „Сафари“ или „С камером кроз свет“. Али догађа се да усред емисије у којој ја учествујем зевне и оде да спава.

— А ви? Постоји ли земља о којој сањате?

— Постоји: то је Мексико! Играјући у филму „Марко Поло“ имао сам прилику да извесно време боравим у Египту. Заинтересовале су ме пирамиде, сфинге, мумије, али ми је онда неко од страних глумаца рекао да је од тога много узбудљивија и занимљивија култура старих Инка и Маја. Од тада сам увртео себи у главу да једног дана отпутујем у Мексико и видим све то.

— Да ли бисте, можда, желели да путујете у васнону?

— За сада не. Земља ми је довољна.

— Кад сте се највише уплашили?

— Не сећам се, али знам на шта циљате — на страх од камере, зар не? Ту морам да вас „разочарам“: нисам тремарош, по природи сам лежеран, хладнокрван, имам добру меморију и концентрацију. Па ипак, први сусрет с камером остао ми је у доста непријатном сећању. Било је то 1957. године у Загребу, кад студио Београд још није имао свој погон. Сећам се, разговарао сам са глумцима Маријом Црнобори и Љубишом Јовановићем који су, сем тога, читали одломке из неких својих улога. Сат пре емисије био сам наелектрисан као бесан пас. А кад се мој деби завршио, осетио сам да су ми дланови мокри од зноја и хладни као лед.

— Постоји ли могућност да се направи квиз у којем би учествовала само деца?

— Верујем да би то била веома узбудљива и занимљива емисија, занимљивија можда него ова која је сад на програму. Међутим, у томе би се крила једна опасност: према онима који знају створила би се извесна суревњивост, као према одличним ђацима у школи, које остали називају „штреберима“ и „бубалицама“. За психу деце то не би било згодно. Кад је својевремено мали Зоран Абрамовић побрао ловорике у телевизијском квизу, многи родитељи упутили су нам писма у којима су били против његовог учешћа. Због своје деце, рекоше, која су била просто несрећна због његовог успеха!

ГОСПОДАРИ ШУМЕ

ПРИЧА ЈУЖНОАМЕРИЧКИХ ИНДИЈАНАЦА

Било је то још у време кад су планине још биле младе и сасвим мале. И море је тада било још сасвим младо и сасвим мало. Река Амазон такође је била млада и мала као поточић. Давно је то било.

У то време шума је покривала целу земљу. У шумама су живеле само животиње. Људи још није било. Само шума и у њој животиње. И више ништа. Све остало појавило се касније.

У шуми су живеле разне животиње. Велике и мале. Јаке и слабе. Велике и јаке угњетавале су мале. А мале се нису смеле противити. Бојале су се.

Велике и јаке су говориле:

— Ми смо господари. Ви нам се морате покоравати. Дојадило нам је да вас ловимо. Умориле смо се од тога. Одсада ће све животиње које ми желимо да поједемо морати саме да нам долазе. Добровољно.

Ко је то казао?

То је казала пума и крокодил-кајман и велика змија боа. И змија звечарка је казала то исто. Она није велика али је најопаснија од свих змија.

Мале животиње су биле несрећне. Толико несрећне да су чак заборавиле да се боје. И казале су:

— Велике, зле животиње прогласиле су се господарима шуме. Којим правом? Терају нас да добровољно идемо у смрт. То је неправда. Ко је то казао?

Миш је то казао и зец, и игуана, и мајмун, и свиња пекари и оклопник. И тапир је казао то исто. Он је додуше велик али је добар и бојажљив.

Мале и добре животиње су још казале.

— Треба их спречити да буду господари шуме. Треба нешто учинити.

Али шта, то нису знале.

Слепи миш је веома mudar. И он је рекао:

— Ако се неко од нас покаже јачим од тих великих и јаким животиња, он ће постати господар шуме.

Сви су се обрадовали.

— Одлично! Тапир је већи од свих нас. Он ће се борити с великим и злим зверима. И победиће их. Он ће постати господар шуме. И ми ћемо спокојно живети.

Тапир је велик и дебео али је бојажљив. И овако је проговорио:

— Не смем. Појешће ме.

Слепи миш је казао:

— Не треба бирати највећег. Треба изабрати најхрабријег. Ко је од вас јунак? Ко пристаје да се огледа с великим и јаким зверима.

Оклопник је казао: „Ја не!“ И мајмун је исто тако одговорио. И игуана, и корњача и свиња пекари. Сви су казали: „Ја не“.

Тада је дошао мрав. И казао:

— Ја пристајем да одмерим снагу с великим и злим животињама. Ја се не бојим.

Сви су стали да се смеју. Зар мале мрав?

— Не смејте се — казао је мрав. — Ја, разумем се, ништа не могу да урадим сам. Али цео мрављи народ моћи ће да их победи. Ја се не бојим!

И мрав се упутио великим животињама и ово им рекао:

— Ви мислите да сте господари шуме. Да сте најјачи. То није истина. Мрављи народ је јачи.

Велике звери стадоше да се смеју.

— Па он је као тунчица, тај мрав.

А он им је одговорио:

— Не смејте се. Боље је да одмеримо снаге. Хајде ти, кајмане! Покажи своју снагу.

Кајман лежи на обали потока. Тај поток је била река Амазон али то још нико није знао. Кајман је отворио своје чељусти и дограбио велико и дебео дрво. Прегризао га је док тренеш оком. И тада рекао:

— Ето какву снагу имам. Нека сад мрав покаже своју!

Мрав је одговорио:

— И показаћу је.

И позвао је своје савременике. Скупили се сви шумски мрави, читав мрављи народ. Било их је много. И стали су да гризу дрвеће. Сваки од њих одгризао је само тунчицу. Али, било их је много и они су подгризли све дрвеће и дрвеће је пало. Десет стабала, затим сто, па хиљаду. У шуми се појавио читав просек.

Мрав рече:

— Мрављи народ јачи је од кајмана. А сад ти, пумо, покажи своју снагу!

Пума је лежала на мекој маховини. Подигла је своју снажну шапу, ударила њоме по земљи и стала да рије својим гвозденим канџама. Једним ударцем пума је ископала дубоку јаму. Широку и дубоку. И казала:

— Показала сам своју снагу. Шта ће сад мрав?

— Сад ћете видети — казао је мрав.

И дао је знак својим сродницима. И сваки мрав је узео мало земље, по тунчицу. Али је мрва било много. И на месту где су узимали земљу појавила се дубока јама. Тако дубоке јама никад дотада није било. А тамо где су мрави односили земљу појавиле су се планине.

Тако високих планина никад дотада није било.

Мрав је казао:

— Мрављи народ је јачи од пуме. Он је господар шуме.

Велике звери су свирепе али су и кукавице. И уплашиле су се. Казале су:

— Мрављи народ је господар шуме. И шта наређује мрављи народ својим покорним поданицима?

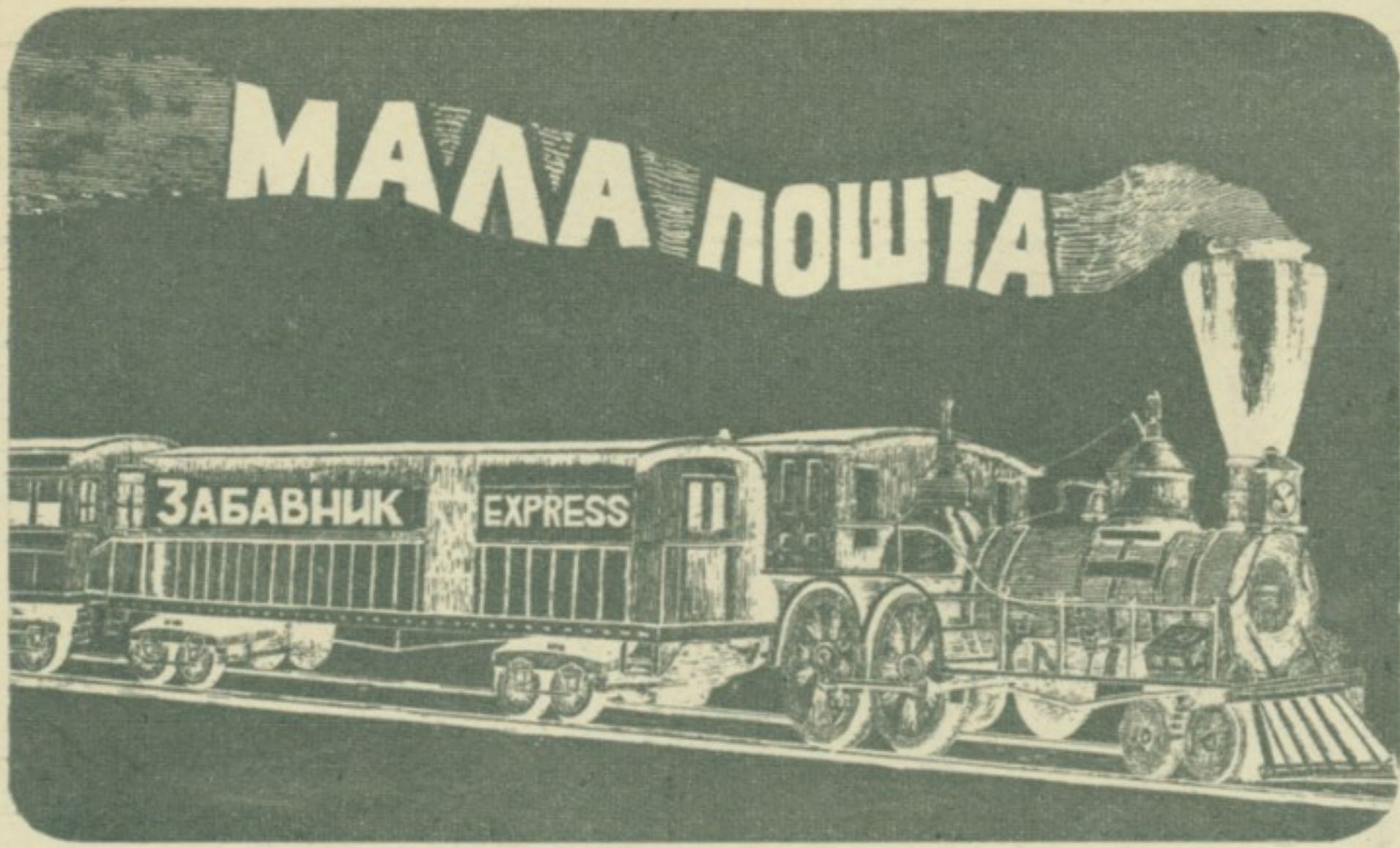
Мрави су казали:

— Ми смо јачи од вас и сад сте то признали. Тако и треба да буде. Пустите на миру мале незаштитене животиње. А у свему осталом живите како хоћете.

И мрави су отишли. Отишле су и велике и снажне животиње.

Али, усред шуме остало је велико, празно пространство. И остала је планина од земље што су је мрави нанели.

Постепено је вода из потока напунила ту јаму. И вода се разлила, надалеко и широко. И настала је велика река. Река Амазон. А тамо где су мрави нанели земљу уздигли су се Кордиљери и Анди.

БИЋЕШ, ЗАБАВНИЧЕ, МОЈ ДО КРАЈА

Уз пуно захвалности јављам вам да сам добила ваш поклон — сат „Арету“.

Мојој радости и радости у породици није било краја. Тек сад сам видела како једна ствар може да унесе радости и толико поноса ако је признање за нешто лично.

Овај сат је, биће и остаће моја највећа радост, моје највеће признање, мој подстрек и снага за даљи рад. А ти, Забавниче, мој лист до краја. Пуно вас поздравља.

Ана Вугделић
Туприја

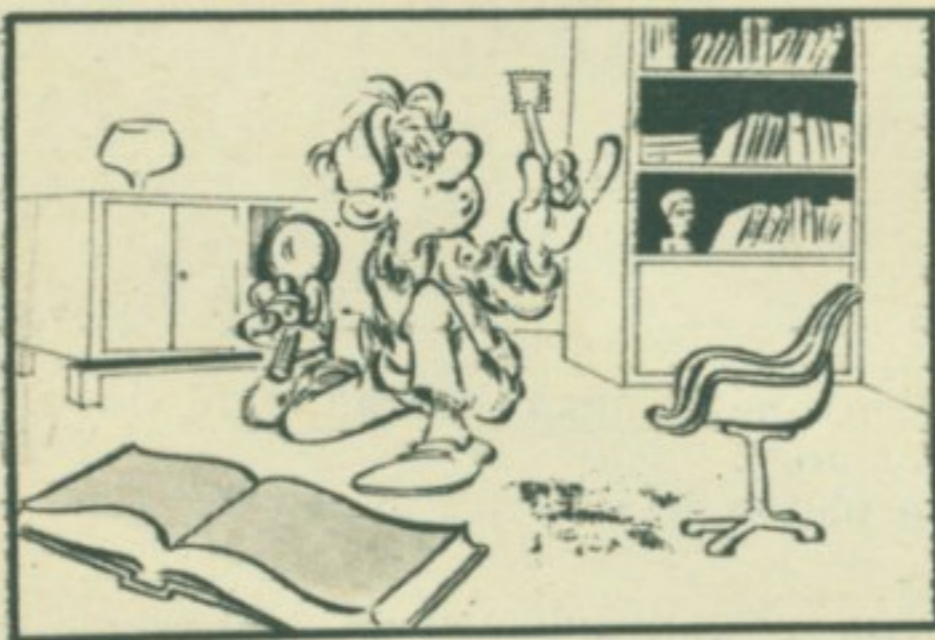
ФИЛАТЕЛИСТА

Драги Забавниче,

Пошто већ дуго скупљам марке, молио бих вас да ми одговорите на ово питање: како треба скидати марке са коверата, где се може купити књига о филателији и како се могу набављати серије марака које излазе.

Васо Стевовић
Прибој на Лиму

Марке са коверата треба скидати овако: прво исећи маказама марке тако да око марака остане још бар пола сантиметра хартије. То се чини због тога да се не оштети њихово зупчање. Тако исечене марке потапају се у хладну во-

ду, не врућу, јер неке марке имају осетљиву боју која се разлива. После десет до петнаест минута марке су одлепљене. Затим се ређају на упијаћу хартију са сликом окренуто према хартији. То се ради због тога што неке марке имају лепак који се у води не скида у потпуности, па марка може да се залепи на упијаћу хартију. Марке се сусе отприлике пола часа а затим се стављају у неку књигу, тежу, да се пресују. После овога марке се слажу у класер или свеске. Марке које се ређају у свеске причврстити само фалцом (мали парчићи провидне хартије са лепком који не нагриза марку). Лепак (фалц) се набавља у омотима од 1000 комада и то код „Филателије“, Београд, Теразије 11. Цена им је према врсти од 1.50 до 1.60 нови динара.

Нови каталог југословенских марака издао је у марту ове године Биро за поштанске марке ЗППТТ, а продаје се

преко свих филателистичких продавница у земљи по цени од 20. — нових динара. Каталог се може поручити и директно преко Бироа за поштанске марке, Београд, Палмотићева 2/V уз поузеће, али у том случају купац сноси трошкове поштарине.

Нове (непоништене) марке набављају се у свим главним поштама у земљи и свим продавницама „Филателије“. Подробнија обавештења доноси сваке суботе лист „Политика“ у рубрици Филателија.

У нашој земљи постоје филателистички клубови готово у свим већим местима. У њима чланови међусобно врше замене марака. За обавештења о раду тих клубова можете се обратити Савезу филателиста Србије, Београд, Сремска 6/V.

НАСТАВНИК ЕНГЛЕСКОГ

Ове године завршавам осми разред па бих желела да postanем наставник енглеског језика. Молим вас одговорите ми где треба да се упишем.

В. Б. Лазаревац

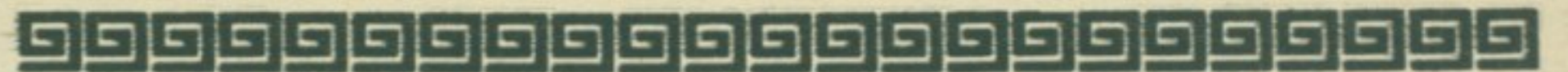
После завршене гимназије или средње школе можете се уписати на Вишу педагошку школу која траје две године.

УЧЕЊЕ СТРАНИХ ЈЕЗИКА

Желела бих да сама научим француски језик. Молим вас одговорите ми постоји ли уџбеник помоћу којег бих сама научила правилно да изговарам и читам француски.

Љубинка Словић
Прибој на Лиму

Да бисте научили страни језик има много начина: ту су курсеви, уџбеници, часови, грамофонске плоче и сл. Међутим, да бисте сами научили страни језик најпознатији начин су: грамофонске плоче уз одговарајући уџбеник. Уџбеник даје ознаке изговора, а плоче су драгоцене помоћ ученику. Тако је „Нолиг“, Београд, Теразије 27/III, издао уџбеник и плоче за лако и брзо учење енглеског, француског, немачког и италијанског језика. Уџбеник „Асимил“ за један од тих језика стаје 385. — нових динара, а може се набавити и на отплату у 10 месечних рата.

СКУПЉАЧИМА ЗНАЧАКА

Била сам спречена да дођем на отварање берзе значака. Молим вас одговорите ми да ли могу касније долазити на састанке?

Оливера Кузмановић, Београд
Да ли пластичне значке улазе у обзир за скупљање значака?
Братислав Николић, Лесковац

Берза за размену значака је отворена како би се омогућило скупљачима значака да се међусобно упознају и врше размене. Берза се одржава сваког петка и ми се надамо да ћете и ви једног петка успети да присуствујете састанку. И пластичне значке улазе у обзир за скупљање значака. Само ви наставите са даљим скупљањем.

МАНЕКЕН

Драги „Забавниче“, молим те да ми одговориш да ли постоји школа за фото-моделе и менекене и где се налази?

М. Нећак, Нови Београд

Пре неколико дана НУ „Веселин Маслеша“ Генерала Жданова бр. 78 организовао је курс за манекене. Дакле, појурите и обратите се на горњу адресу.

ГОЛУБАРИ

Бавим се одгајивањем голубова. Молим вас да ми одговорите да ли постоји неки приручник о голубовима и где се он може набавити.

М. Миочиновић, Београд

У Београду постоји „Удружење голубара“ и налази се у кафани „Златан опанак“ на Булевару револуције. Најбоље је да се њима обратите.

ПРИЈАТЕЉИ ПАПАГАЈА

У Политикином забавнику број 851 у рубрици „Мала пошта“ прочитала сам вест под насловом „Приручник за папагаје“. Пошто и мене јако интересују папагаји желе-ла бих да размењујем искуства о овим птицама с читаоцима Забавника.

Светлана Фербоп
Београд, Југ Богданова 26

Објављујемо ваше писмо и надамо се да ће вам се љубитељи папагаја јавити, како бисте могли обострано размењивати искуства.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Имам 12 година и идем у VI разред. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Раде Кецојевић, Кичево.

Моја сестра и ја желеле бисмо да се дописујемо са вршњацима из наше земље. Обе сакупљамо салвете и волеле бисмо да их размењујемо. Мира и Љиља Теодоров, Основна школа Дабрица — Банат.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама који сакупљају стари новац, марке, разгледнице и значке. Имам 19 година. Властимир Вркић, Мичуринова бр. 4, Суботица.

Желела бих да се дописујем с друговима из Југославије и Француске. Хоби ми је сакупљање плоча и луткица-маскота а волим и бит-музику. Имам 14 година. Мирјана Арсеновић, Београд, Т. Јевремова 16.

Желео бих да се дописујем са неком девојчицом из Југославије. Идем у 4 разред и добар сам ђак. СССР, г. Лениногорск, Проспект Гагарина, Дом 30 кв. 12, Телилицини Јура.

Имам 13 година. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Скупљамо салвете и разгледнице. Душица Живковић, Браће Јерковића 78/25, Београд.

Желео бих да се дописујем са другом или другарицом која скупља марке. Имам 10 година. Мића Узелац, Пере Тодоровића 10, Београд.

Желела бих да се дописујем са друговима који воле бит-музику. Скупљамо разгледнице, марке и салвете. Имам 14 година. Слађана Драгић, Сечањ, Осн. школа „Алекса Шантић“.

Ученица сам VI разреда и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије, РСФСР, ВКО, г. Лениногорск, ул. Берзинског, 38-4, Фахманина Марина.

Мој хоби је скупљање фотографија глумца и фудбалера. Навијам за „Динамо“. Имам 13 година. Александар Антељевић, Бул. 23. октобар II+6 2/VI, Нови Сад.

Ученик сам економске школе. Имам 16 година. Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Недељко Ковачевић, ул. Драгољуба Јеличића 5, Шабац.

Имам 12 година и скупљамо салвете и марке. Нада Дукић, Нова Колонија 29/3, Краљево.

Желео бих да се дописујем са омладином из Југославије. Језик дописивања: румунски, руски, бугарски, српскохрватски и француски. Miodrag Vesici, Post-restaurant Resita 1, Julet Caras-Severin, Romania.

Волео бих да се дописујем с друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Имам 11 година. Скупљамо марке и салвете. Зоран Дракулић, Селимира Јефтића 4, Београд.

УКЛЕТА ХОРДА

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● највећи путнички авион на свету је совјетски авион типа Антеј који може да пренесе 80 тона тере-

та односно да превезе 720 путника. Саобраћа на великим раздаљинама. Авион је висок преко четири метра а дугачак 40 метара.

● Пољак Стефан Рахенков постигао је заиста необичан рекорд: прешао је укупно 3.500 километара дувајући у голуово перце а да оно ниједном није пало на земљу. Можда некоме овај рекорд изгледа бесмислен. Међутим, лекари у Пољској не мисле тако. Они слабуњавај деци препоручују ову игру да би развила грудни кош.

● зоолози су до данас успели да открију и одреде 450.000 разних врста инсеката. Међутим, врло је те-

шко рећи који је од ових инсеката најотровнији јер понекад и убој пчеле или осе може да изазове смрт код особа алергичних на ове инсекте.

ЈЕДНОСТАВНО - ШАЛА

Волтер је био на ручку код једне госпоје из отменог париског друштва. Приметивши да гост и не проба салату, домаћица га запита:

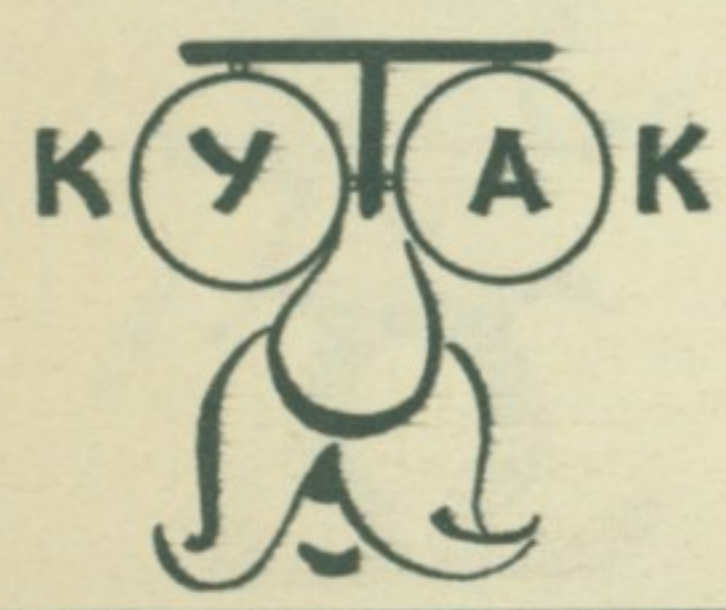
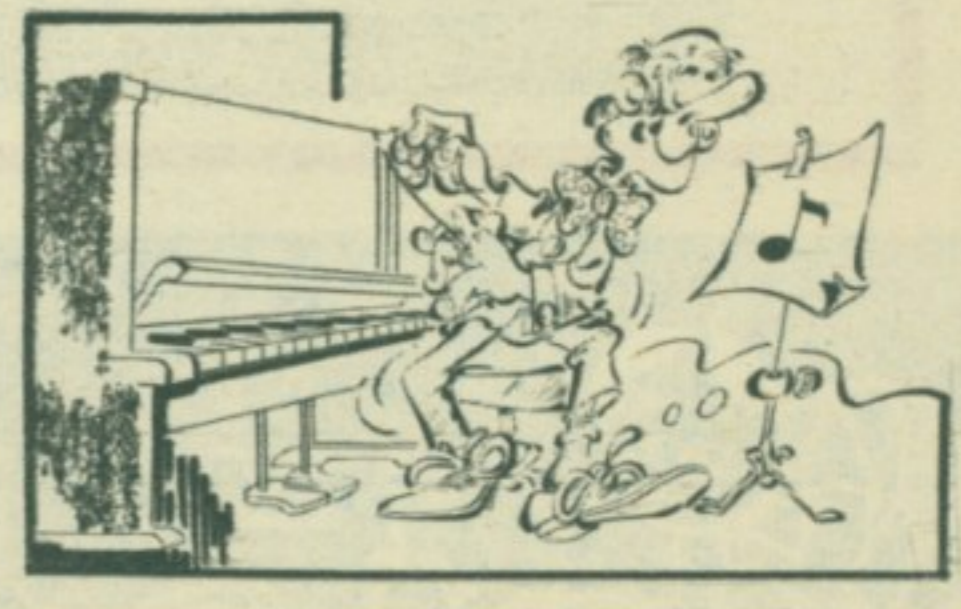
— Ви не волите салату?
— Не, не волим је — одговори Волтер. — Јер, кад бих је волео морао бих сваког дана да једем ту гадост.

МУЗИЧАР И ДАБАР

Ерол Гарнер, један од највећих аутентичних цез-клавириста данашњице, не зна ноте. Ипак, љубитељи цеза буквално га обожавају а музичари и композитори дубоко поштују. И не само због музичког талента већ и — оштроумности. Једном га је један новинар, са-

радник неког недељног часописа, запитао:

— Како можете да компоњујете тако дивну музику а не умете ниједну ноту да прочитате?
Гарнер је само слегао раменима:
— Ни дабар не мора да иде на технички факултет да би могао да сагради брану.

ВЕСЕЛОГ архивара

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД УЧЕЊА

ИГРЕ У ПРИРОДИ

ПАЖЊА! СТАРТ!

Са Земље узлећу сателити: Спутњик, Експлорер, Пионир, Луњик и други. Не, ово нису измислени сателити већ имена која у нашој новој игри названој „Игре сателита“ даје својим играчима вођа игре који носи име — Земља.

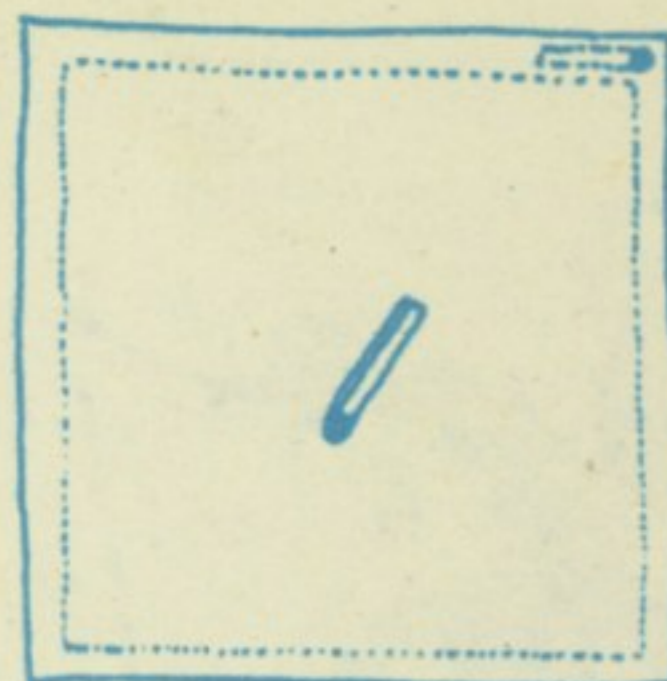
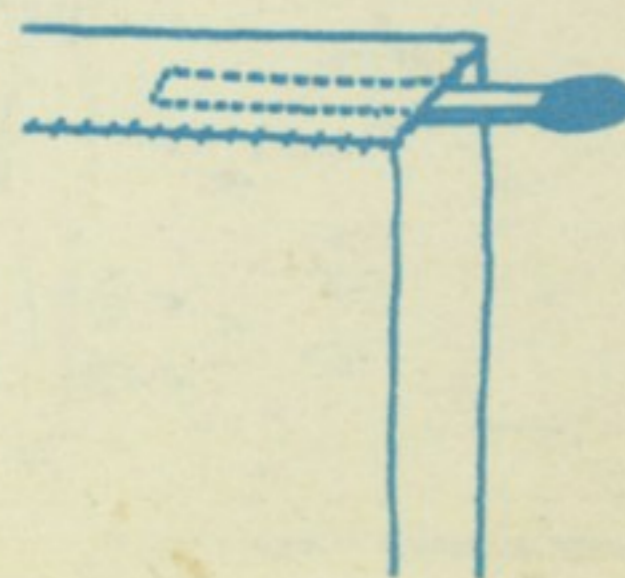
рачима вођа игре који носи име — Земља.

Сама игра је веома једноставна: сем лопте, креде и већег дворишта, парка или пољане ништа вам више није потребно.

Један од играча нацрта кредом круг у који стане вођа игре: Земља. Он у руци држи лопту. Остали играчи поређају се око њега у круг. Земља тада извикује имена сателита на које се јавља по један играч. На пример: Земља извикује: Експлорер, Вангард, Дискавер, Исток, Ренџер, Телстар, Маринер итд. Кад му се учини да је сваки играч-сателит добро запамтио своје име, вођа даје знак за почетак игре бацајући лопту у вис и извикујући при том име једног сателита. Прозвани играч-сателит треба да ухвати лопту пре него што она додирне тло. Ако успе, онда он постаје вођа игре а досадашњи вођа стаје на његово место. Наравно да се вођа труди да што вештије баца лопту и што дуже задржи своје место вође, а играчи да постану — главни.

МАГИЧНА МАРАМИЦА

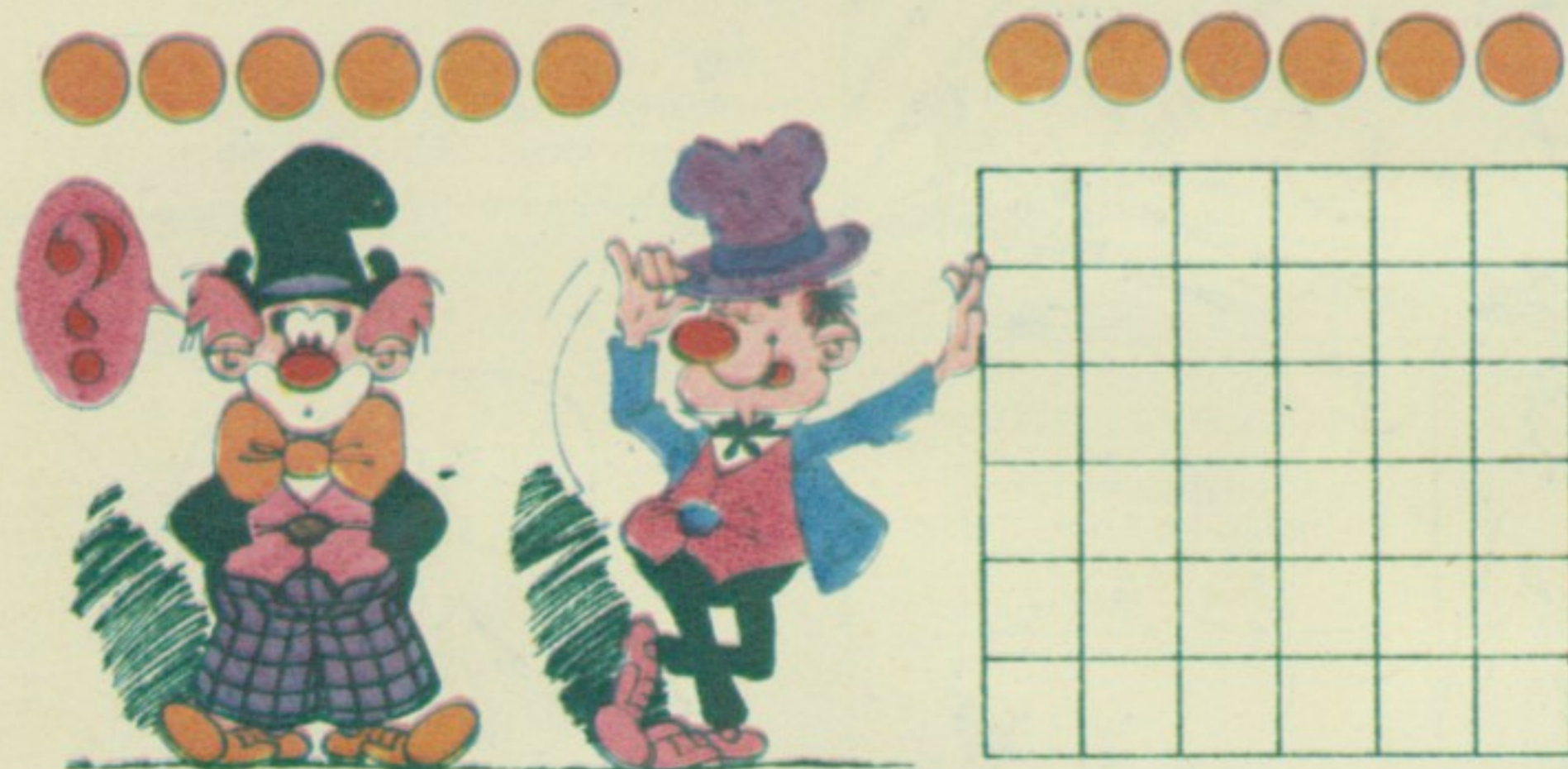
Ако желите да забавите своје другове, покажите им овај трик с марамицом и два зрна шибице. Само пазите, марамица или неко парче чисте крпиче, треба да има шири поруб као на нашем цртежу. У поруб чија је једна страна отворена увуците једно зрно шибице (то ура-

ПОМОЗИТЕ ПЕРИ

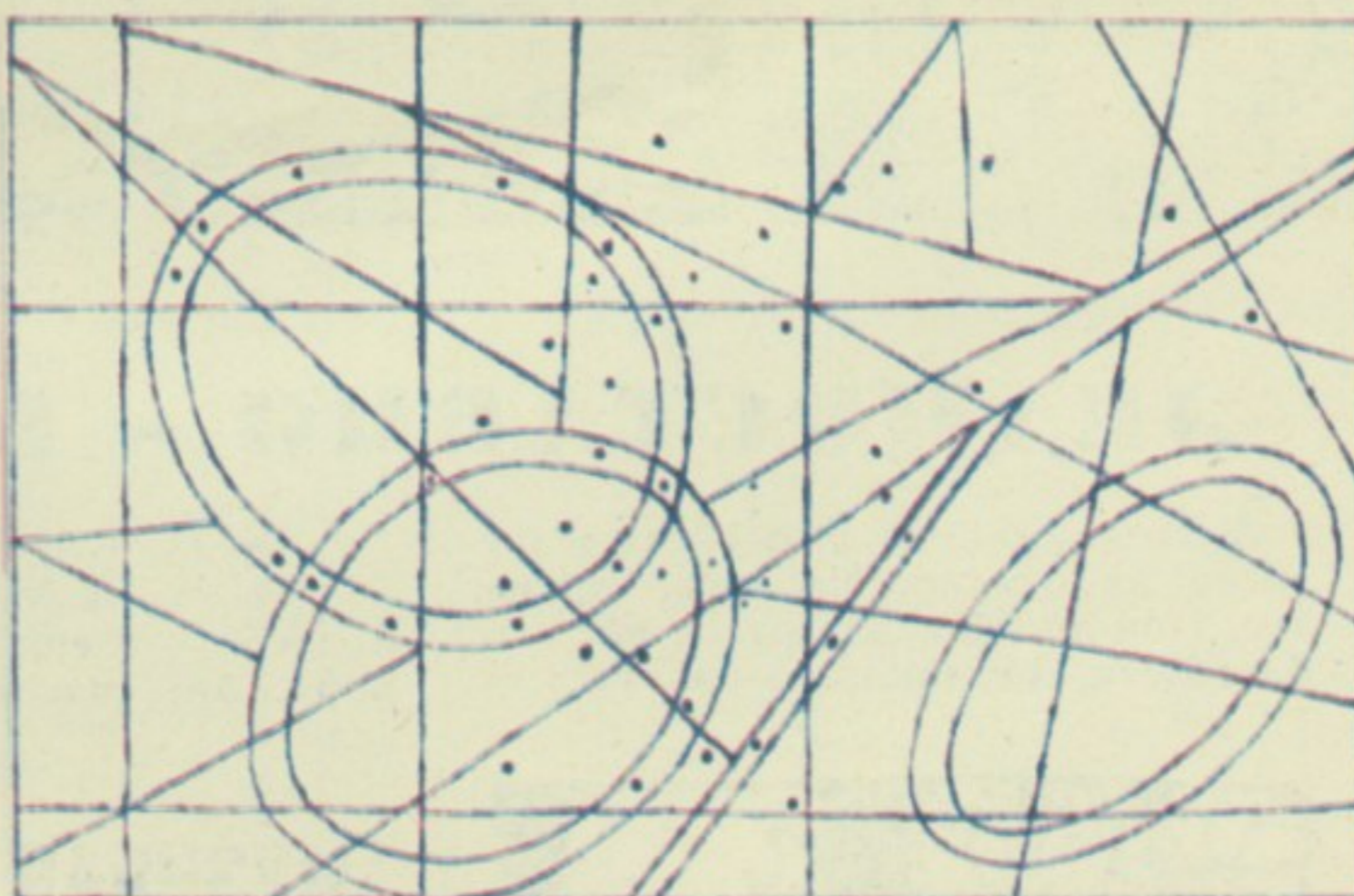
Перо, покушај да распоредиш ових 12 жетона тако да по два буду у усправној, положеној дијагоналној линији. Предлажемо вам да и ви помогнете Пери и уједно испробате своју довитљивост! Задатак није тако тежак.

дите кад сте сами). Пред пријатељима марамицу, у коју сте претходно ставили зрно шибице, заврните сва четири угла ка центру. Сад је окрените. Покажите једном од другова део марамице у коме се налази скривено прво зрно шибице. Затражите од њега да га преломи на двоје и реците му да њега му показати цело зрно. Отворите марамицу и покажите му друго цело зрно, оно које је било у марамици. Биће изненађен.

КО ЈЕ КРИВАЦ

ЧИКА ПЕРУ ЈЕ НЕКО ПОЛИО ВОДОМ. КАД СЕ МАЛО ОСУШИО, ПОШАО ЈЕ У ПОТЕРУ ЗА КРИВЦЕМ. АКО ПОЦРНИТЕ СВА ПОЉА ОБЕЛЕЖЕНА ТАЧКОМ, САЗНАЋЕТЕ ИЗ ЧЕГА ЈЕ ПОЛИВЕН, ПА ПРЕМА ТОМЕ И КО ЈЕ КРИВАЦ.

ЗАШТО КАЖЕМО:

АЗОРСКА ОСТРВА

Крај северозападне обале Африке леже Азорска острва. За њих су знали још морепловци старе Картагине. У средњем веку Арабљани су

их називали Птичјим острвима. Португалци, који су ова острва поново „открили“ 1431. године, дали су им име Острва јастребова. Јер, представши уз њихове обале Португалци су били запањени великим бројем јастребова, на њима. А на португалском јастреб се каже „азор“

АЗИЈА

Име континента Азије потиче од асирске речи асу — излажење сунца, исток. Оно се среће још у 2. миленијуму пре наше ере. Реч „асу“

имала је код Асираца супротно значење од речи ереб — залазак, запад, мрак — којом је називана Европа. Асирци су речју „асу“ називали источну обалу Егејског мора. Стари Грци, који су ту реч преузели од Асираца, у почетку су њоме означавали само приобалне области Мале Азије. Они су чак створили мит о Азији, кћерки Океана и Прометејевој жени.

Код Римљана се назив Азија односио на малоазијску државу Пергам; у 1. веку пре наше ере у тој области је постојала римска провинција Азија.

Са ширењем познавања географије, и назив Азије се проширио и обухватио читав континент.

АРКТИК

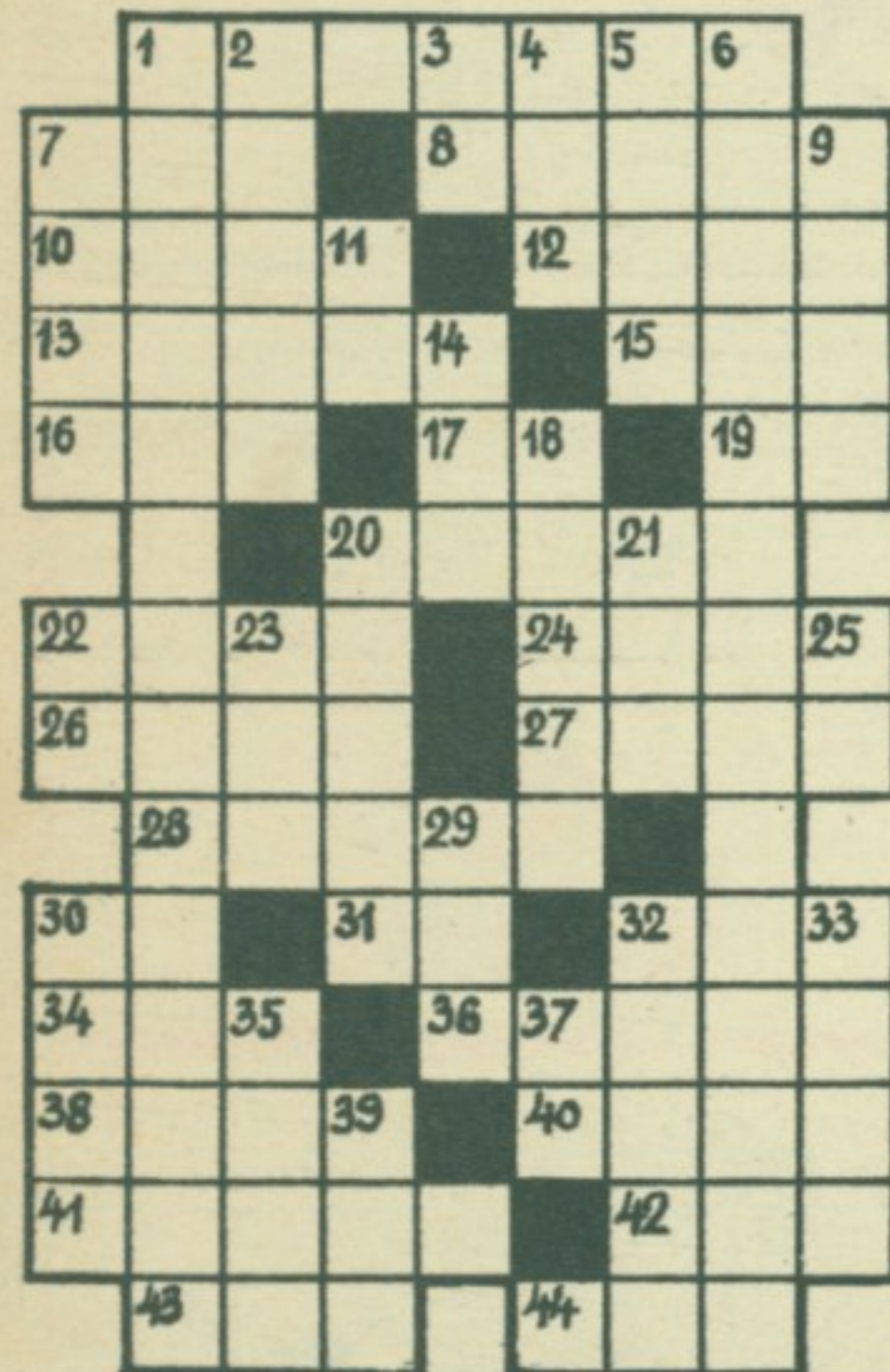
Реч је узета из старогрчког: арктикос — северни. Арктикос је, пак, настао опет од старогрчке речи

арктос — медвед, која је истовремено означавала и сазвезђе Великог медведа. Речју Арктик називане су земље које су лежале под тим сазвезђем. А кад су људи освојили северне географске ширине, назив Арктик почео се употребљавати за најсеверније поларне крајеве.

* укршћене речи *

Водоравно: 1) словеначки књижевник („Мартин Крпан“), 7) оружан сукоб народа, 8) гусар, 10) птица из фамилије рода, 12) гасовито стање неке материје, 13) шумско дрво, 15) јужно воће, 16) речно острво, 17) музичка нота, 19) предлог, 20) град у Боки Которској, 22) дефект, 24) обичај (турци),

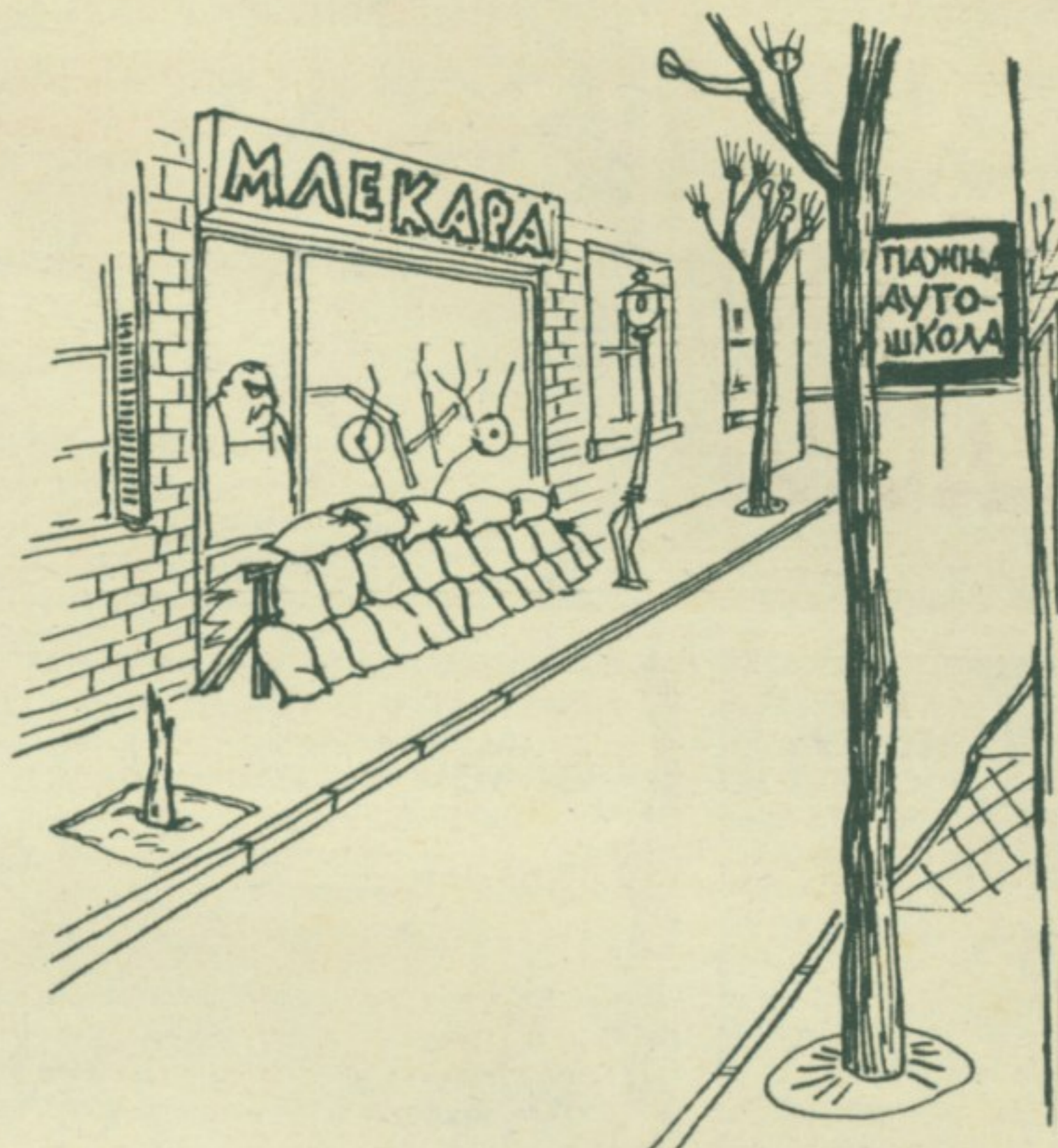

26) одаја, 27) италијанска повучана јединица, 28) део женске одеће, 30) аутомобилска ознака за Пећ, 31) два самогласника, 32) старожудејски цар, 34) позади, 36) делови прстију, 38) река у Банату, 40) срам, 41) река у Словенији, 42) летовалиште у близини Опатије, 43) лука у Израелу, 44) врста врбе.

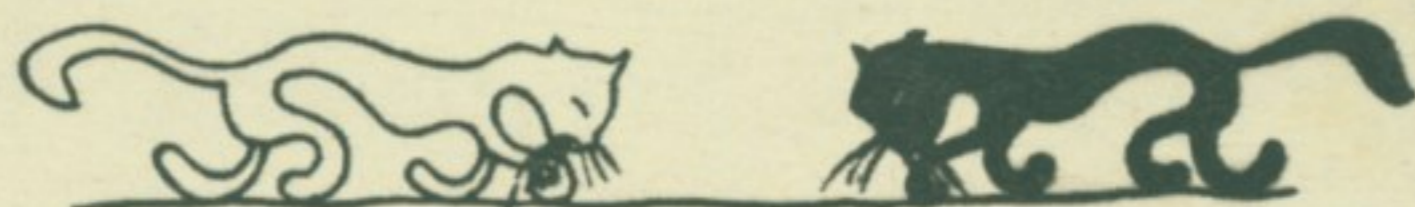
Усправно: 1) балет Пјотра Иљича Чајковског, 2) наука о моралу, 3) иницијали нашег комедиографа („Кир Јања“), 4) изразити представник неке врсте, 5) држава у Азији, 6) ознака, обележје, 7) водена животиња, 9) наша река и планина, 11) иницијали нашег песника („Кадинача“), 14) свеза, 18) планина у близини Београда, 20) пантљика, 21) мађарски књижевник (Ендре), 22) скраћеница за коњску снагу, 23) грубо вунено сукно, 25) показна заменица, 29) наш недељни лист, 30) планински венац у Грчкој, 32) граматичко радно стање, 33) опера Ђузепе Вердија, 35) мера за папир, 37) кост (мед.), 39) име глумице Гарднер.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) сатир, 6) фовизам, 8) Пива, 9) амал, 11) Алани, 13) Ана, 14) С(теван) Х(ристић), 15) сва, 17) У6, 18) А(лександар) В(учо), 20) Анте, 22) рис, 24) Тел, м, 25) Тир, д, 26) оро, 28) епе, 30) гну, у, 32) Уфа, 34) ан, 35) ему, 37) ас, 38) сјај, 40) маља, 42) ага, 43) ара.

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 29 ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29 ● Текући рачун број 608—1—82—1 ● Поштански фах 124 ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полу-годишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара ● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

WALT
DISNEY

МИКИ

